EKİM

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ, BİRLEŞİN!

Sayı: 104, 1 Eylül '94

Sorunlar ve sorumluluklar

Bir devrimci, özellikle bir komünist devrimci, görev ve sorumluluklarına, çalışmasının yoğunluğu ve temposuna, hedeflerini gerçekleştirmek üzere önüne koyduğu zaman sürelerine, içinden geçmekte olduğu dönemin özelliklerinden kopuk olarak yaklaşabilir mi? Sükunet, sabır, geniş ve uzun vadeli düşünmenin verdiği iyimserlik, bunlar kuşkusuz bir devrimci için önemli ve vazgeçilmez meziyetlerdir. Ya içinden geçilmekte olan evrede olaylar çok hızlıysa, gelişmeler seri davranmayı, sorunlar bir parça mesafe katedilecekse en etkin biçimde yüklenmeyi gerektiriyorsa, en önemlisi düşman kuvvetleri tam da kendi cephelerinden buna uygun hareket ediyorlarsa ne olacak? Böyle bir evrede sabır, sükunet ve soyut bir iyimserlik ile gevşeklik, rehavet ve hantallık arasındaki ayrım çizgilerini doğru çizmenin hayati bir önemi yok mudur?

Sorunu daha somut ortaya koyabilmek için bugünün siyasal tablosuna bakalım. Bugünün Türkiyesinde çok ciddi gelişmeler yaşanıyor. Sermaye düzeni 70 yıllık tarihi içinde hiç bu kadar zalim, hayvani, keyfi ve kan dökücü olmadı. Devlet bir baskı, terör, katliam ve işkence şebekesi olarak çalışıyor. Ona gitgide daha geniş çevrelerce kontr-gerilla cumhuriyeti denmesi boşuna değil. Fakat elbette 70 yıllık tarihinin bu aşamasında devletin bu en gerici ve kan dökücü kimliğe bürünmesi de boşuna değil. Bugünkü devlet '60'lı ve '70'li yılların devrimci politik-örgütsel birikimini 12 Eylül gibi kanlı bir askeri operasyonla yoketme ve ardından Kürt halkının 10 yıllık başkaldırısını bastırma süreci içinde şekillendi. O bugün artık tam bir özel savaş aygıtıdır. Sermayenin sivil politik ve kültürel kurumları da bu aygıtın organik bir parçası olarak iş görmektedirler. Bugün bu aygıt her yanından tahkim ediliyor, zira düzenin çözümsüz sorunları gitgide büyüyor. Dolayısıyla devlet aygıtının günden güne güçlendirilmesi gerçekte düzenin günden güne çözülüp zayıflamasının bir itirafıdır. Bir başka ifadeyle güçlü devlet ihtiyacı, zayıf düzen gerçekliğinin öteki yüzüdür.

Öte yandan, düzenin yapısal krizi bu yılın başında ani bir ağırlaşma sürecine girdi ve bizzat sermaye sözcüleri onu kendi tarihlerinin en derin krizi ilan ettiler. Fakat devrimci görev ve sorumluluklar açısından bakıldığında bugün önemli olan bu krizin kendisi değil, fakat yarattığı ağır yükleri işçi sınıfına ve emekçilere ödettirmede sermaye iktidarının gösterdiği başarıdır. Faturayı işçilere ve emekçilere ödettirmede üç aylık saldırı dilimleriyle yol alan sermaye, bunda ilk üç ayda büyük bir başarı sağladı. Şimdi ikinci üç ayın içindeyiz ve faturayı çalışan sınıflara ödettirme operasyonu hala aynı başarıyla sürdürülüyor. 5 Nisan saldırı paketinden şu an zamanlamaya bırakılan tek kalem özelleştirmelerdir. Fakat sermaye, şimdiki rahatlığı devam ettirmeyi başarırsa, çok geçmeden bu saldırıyı da sistematik bir planla gündeme getirecektir.

İşçi sınıfı bu saldırı karşısında sahipsizdir. Önderlikten ve örgütlenmeden yoksundur. Sendika bürokratları işçi hareketi saflarında kelimenin en tam anlamında sermaye uşakları gibi hareket etmektedirler. İşçi sınıfının örgütsüz, dirençsiz, çaresiz bir duruma düşmesi, sermayenin saldırılarını bu çaresizlik içinde sineye çekmesi için ne gerekiyorsa onu yapıyorlar.

Sınıfın mücadele isteğinin yarattığı basınç karşısında 20 Temmuz genel uyarı eylemi kararı aldılar. Bu eyleme işçi sınıfını en hazırlıksız biçimde sokmakla kalmadılar, eylem günü aktif eylem kırıcılığı yaptılar. Bir genel eylemi böylece güçten düşürüp etkisiz kıldıktan ve işçileri genel bir belirsizlik havası içine soktuktan sonra, şimdi yeniden hükümetle ve

sermaye örgütleriyle elbirliği halinde kriz programının uygulamasında görev üstleniyorlar. İşçilerin toplu sözleşmelerle kazanılmış haklarının bile hangi sınırlar içinde gaspedilebileceği üzerine aşağılık pazarlıklar yürütüyorlar. Bu hainlerin büyük maharetleriyle, büyük zamlar, yüzbinlerce işçiyi bir anda işsiz bırakan tensikatlar, toplu iş sözleşmeleriyle kazanılan hakların gaspı vb. karşısında bu derece edilgen bırakılan işçiler, hazırlanmakta olan yeni saldırılara da kendi cephelerinden hazırlıksız yakalanacaklardır.

Oysa bu çapta bir ağır kriz ortamı, işçileri ve emekçileri etkin bir mücadele içine sokmak, saldırıların onlarda yarattığı öfkeyi sokağa ve düzene yöneltmek için düşünülebilecek en uygun nesnel zemindir. Peki buna yönelik devrimci çabanın yoğunluğu, çapı ve temposu nedir? Devrimci mücadelede yolalabilmek için bunca uygun fırsatlar ne ölçüde kullanılabilmektedir? Bir devrimci görev ve sorumluluklarını, bu sorularda ifade bulan gerçekliğin dışında ele alamaz. Karınca kararınca sürüp giden rutin bir çalışmayı devrimci sorumlulukların gerçekleştirilmesi sayamaz.

Duruma bir de Kürt özgürlük mücadelesi cephesinden bakalım. Kürt hareketinin bugün bir denge durumuna ulaştığı ve tarafların tüm yüklenmelere rağmen kendi cephelerinden durumda esaslı bir değişiklik yapacak bir başarı sağlayamadıkları, bunun aynı zamanda bir kilitlenme olduğu olgusu bugün neredeyse genel bir kabul görüyor. Kürt hareketi çok yeni görünen bu gelişme düzeyine aslında daha erken bir tarihte ulaştı. Komünistler bunu iki yılı aşkın bir süre önce (Nisan'92) değerlendirdiler. (*Kürt Ulusal Sorunu*, s.135-140) Bir çok vesileyle bu kilitlenmenin yarattığı potansiyel tehlikelere ve bu çerçevede devrimci görevlere işaret ettiler. Sorunun özü-özeti şuydu: Kürt hareketi bu yol ayrımında ya "siyasal çözüm" adı altında düzen içi bir çözüme kayacak, ya da kendi içinde bir ayrışmayla da yüzyüze kalarak toplumsal devrime doğru derinleşecekti. Asıl kritik nokta ise, bu ihtimallerinden hangisinin baskın çıkacağının, Kürt hareketinin kendi gücü ve sınıf dinamiklerinin ötesindeki gelişmelerle belirlenecek olmasıydı. Bugünkü yalnızlığının sürmesi, Türkiye işçi sınıfı cephesinde bir devrimci gelişmenin yaşanmaması durumunda, Kürt hareketine kendisi için mümkün olan en uygun kazanımlarla düzen içi bir "siyasal çözüm"e yüklenmekten başkaca bir yol kalmayacaktı. Fakat öte yandan, Türkiye işçi sınıfı hareketinin yaşayabileceği bir devrimci sıçrama, güç ilişkilerini ve olayların seyrini temelden etkileyecek; Kürt ulusal hareketi, mülk sahibi sınıfların hareketten kopması anlamında, bir iç ayrışma ve devrimci yolda derinleşme olanaklarına kavuşacaktı.

Bu durumun ortaya koyduğu basit bir gerçek var. Kürt sorununa bunca ilgi duyan, onun bugüne kadarki olumlu devrimci kazanımları karşısında heyecan duyan bir işçi sınıfı devrimcisi, tam da bu gelişmenin kendi önüne çıkardığı büyük tarihsel görev ve sorumluluklara uygun davranmıyorsa eğer, tutarlı olamaz. İşçi sınıfı devrimcisi olarak adlandırılmaya hak kazanamaz.

Gerçekte tablo nettir. Kürt sorununun beslediği büyük tarihsel devrimci birikimin kaderi sınıf hareketi cephesindeki gelişmelere sıkı sıkıya bağlıdır. Sınıf hareketi cephesindeki gelişmeler ise, özellikle bugünkü kriz ortamında, sınıf devrimcilerinin kendi rollerini ne ölçüde oynayabileceklerine sıkı sıkıya bağlıdır. Dönemin sorunlarına, görev ve sorumluluklarına bu çerçevede yaklaşabildiğimiz ölçüde kendimize atfettiğimiz misyona uygun hareket eden tutarlı devrimciler olarak adlandırılmaya hak kazanabiliriz.

***

Örgüt bir süredir bu sorunları vurgulu bir biçimde işliyor. MK Değerlendirmeleri'nin en temel mesajları da buna yöneliktir. Mahalli planda gösterilmesi gereken etkin ve yaratıcı inisiyatif, çalışmada plan, ısrar ve yoğunluk, olayların hızını yakalayacak bir çalışma temposu vurgularının tümü de şüphe yok ki dönemin genel sorunlarına ve devrimci sorumluluklarına sıkı sıkıya bağlıdır. Bunlar yeterince tartışılmış mıdır, temel fikirler gereğince anlaşılmış mıdır? Çalışmanın şu andaki seyri (başta altyapı) buna uygun koşullara ve tarza kavuşturulmuş mudur? Tüm bu sorunların yanıtları olumluysa, bugün aradan en az 4 ay geçmiştir atılan yeni adımlar, katedilen mesafe nedir?

Örgüt de şu veya bu örgüt biriminin dönemin görevlerini ele alıştaki başarısını bu soruların yanıtından ölçmelidir.

EKİM

Düzen cephesinde yeni bir şey yok!

Kürdistan gezisi fiyasko

Çiller'in Kürdistan gezisi büyük bir fiyasko oldu. Mehmetçik medya, yüksek rütbeli generaller, devlet bakanları, hükümet ortağı ve partililerden oluşan kalabalık bir heyetle geziye katılan Çiller, bir kez daha, sermaye düzeninin Kürt halkına şiddet ve terörden başka sunacak bir şeyi olmadığını ortaya koymuştur. Genelkurmay'la dizdize verilen mesaj açıktı: Kürt ulusal kurtuluş mücadelesi şiddetle ezilmeden, Kürdistan çöle çevrilmeden,, kirli savaşta herhangi bir esneme sözkonusu olmayacaktır.

Kısacası, sermaye cephesinde, "Kürt halkına bazı kırıntı haklar tanınması" etrafında süren samimiyetsiz tartışmalar sürecek. Ancak, sömürgeci TC'nin yıllardan beri uyguladığı politikadan bir milim dahi sapılmayacaktır. Kürt halkına bazı içi boşalmış haklar tanınsa dahi, faşist Türk devleti sömürgeci kirli savaşın batağına daha fazla batmaktan geri durmayacaktır.

Gittiği her yerde kirli savaşın sözde başarılarıyla böbürlenen başbakan, konuşmalarına dinleyici bulmakta hayli zorlandı. Birkaç yüzü geçmeyen kalabalıklar, büyük çoğunluğu resmi ve sivil polis, özel tim, partililer ve MHP'lilerden oluşuyordu.

Çiller, insanlık dışı terör yöntemleriyle belini bükemediği Kürt halkına, özel savaşın daha da tırmandırılacağı tehditi aldmda rüşvet teklif ediyordu. Ancak, trilyonluk yatırımlar, milyarlık ödenekler, Habur kapısının açılacağı, vb. vaadlerine Kürt halkının ilgisi, var olduğu kadarıyla ifadesini yuhlamalarda bulmuştur. Tüm özel savaş önlemleri, Kürt emekçilerinin protestosuna engel olamamıştır. Kürt halkı, Türk sermaye devletinden hiç bir beklentisinin kalmadığını bu geziye yönelik tutumuyla bir kez daha ortaya koymuştur.

Bayağı demagojilerle kendince seçim yatırımı yapan Çiller'in, bol keseden attığı ekonomik vaadlerin tümüyle dayanıksız olduğu ortadadır. Habur sınır kapısının etrafından süren propagandanın altında yatan ise Kürt halkına hizmet değil, Irak ambargosundan bu yana, 40 milyon doları aşkın zarara uğramış sermaye devletinin kendi öz çıkarıdır. Gerçek olan Kürt halkına karşı sürdürülen iğrenç savaşın, yalnızca yuttuğu devasa kaynaklarla değil, Kürdistan'ın doğal zenginliklerini yakıp yıkarak, onu adeta çöle çevirerek Türk ve Kürt emekçi sınıflara zarardan başka birşey getirmediğidir.

Başta Çiller'in kendisi olmak üzere, mehmetçik basınının sözkonusu geziyi tek bir ağızdan hayalkırıklığı olarak nitelendirmesi bunun ifadesidir. Kürdistan gezisi hakkındaki traji-komik yorumlara bakıldığında, çözümsüzlüğün boyutu daha açık hale gelmekdedir. Bir yandan MGK'nın borozanlığını yapıp, Kürt ulusal kurtuluş mücadelesi karşısında Türk ordusunun "zaferi"ni kutlayacaksın... Öte yandan ise kirli savaşın yadsınamaz hale gelen iflasın karşısında, ABD patentli reçeteyi (Kürt halkına bazı kırıntı kültürel hakların tanınması çerçevesinde bir "siyasal çözüm") satır aralarında propaganda edeceksin. Bir arada bir derede, sürekli çelişen beyanatlarda bulunan mehmetçik medya, kalemşörlüğünü yaptığı pis savaşın gerçekte hiç bir çözüm üretemediğini gelinen aşamada saklayamamaktadır.

Gezi sırasında Murat Karayalçın'ın "köy boşaltmalarında ölçüyü kaçırmışız" ve İçişleri Bakanı Menteşe'nin, "evet doğru, ama ne yapalım onlar da PKK'ya yataklık ediyorlar" gibi kirli savaş itirafları, devletin çıkışsızlığının bariz yansımalarıdır.

Gelinen aşamada burjuva düzenin kendi sömürgeci, pis savaşma inancı kalmamıştır. Psikolojik üstünlük bizde diyen devlet, gerçekte psikolojik çöküş içerisindedir. Ama "ez ve çöz" politikasının "ez" aşamasında, hiç bir kayda değer başarı elde edemeyen sermaye devleti bir türlü "çöz"e geçemiyor. Fakat kirli savaşın batağına boğazına kadar batmış sömürgeci TC için, bu aşamada geri dönüş yoktur. Çiller'in, Paris gezisinde ağzında geveleğiği, "Kürt televizyonu, Kürt dilinin tanınması" gibi Kürt halkına bazı kırıntı hakların tanınabileceği doğrultusundaki vaadlerini, Kürdistan gezisinde tümüyle rafa kaldırması bunun ifadesidir.

Kısacası Kürt sorununda düzen cephesinde yeni bir şey yok! Gelinen aşamada kör bir kin ve öç duygusuyla sürdürülen sömürgeci savaş, en kirli yöntemlerle Kürt halkını hedef almaya devam edecektir. Kimyasal silah ve toplama kampları gibi uygulamalarla adını tarihin en azılı faşist rejimler sayfasına kazıyan TC, kardeş Kürt halkının ulusal kurtuluş mücadelesi karşısında tükeniş yolunda ilerleyecektir!

Türkiye halkıyla devrime de!..

"Çözümün her türlüsüne varım. Türk halkıyla devrim yapmaya da, diyalog yoluyla çözmeye de".

Bu sözler PKK Genel Sekreteri A. Öcalan'a ait. Behçet Avşar'ın yaptığı röportajdan seçilmiş bir spot olarak 13 Ağustos '94 tarihli *Özgür Ülke*'de yayınlandı. Bu küçücük spot çok şey anlatıyor. Herşey bir yana, Kürt ulusal hareketinin Kürt ulusal sorununun çözümünü güncelleştirmeyi başardığı, hangi çözüm yolunun seçileceğinin ise, gelinen aşamada, muhatapların ortaya koyacağı irade ve inisiyatife bağlı olduğunu en özlü biçimde tanımlıyor: Türk halkıyla devrime mi, diyalog yoluyla sistem içi çözüme mi?

Bu sözlerden hareketle Öcalan'ı, ya da PKK'yı, "gördünüz mü, düzenci siyasal çözüm savunuluyor" diyerek, sözümona eleştirmenin hiçbir anlamı yoktur. Buna yeltenmek, havanda su dövmeye çalışmaktır. Devrimci eleştiri, devrimci alternatif gösterilerek ve yaratılarak yapılabilinir. Türkiye halkını devrim için ayağa kaldır, bu doğrultuda mesafe almaya çalış, dön "siyasal çözüm" savunucularını da teşhir et. Böylelikle eleştiri devrimci bir alternatif üzerinden doğru bir zemine oturur.

Ulusal hareketin tarihsel, toplumsal ve siyasal perspektifini doğru değerlendiren, onun sınıf dinamizminin tarihsel-toplumsal sınırlarının bilincinde olan, bu alanda herhangi bir hayal beslemeyen bir devrimci için, yukardaki sözler hiç de şaşırtıcı değildir. Zira, Kürt sorunu bugün artık, gerçek ve kalıcı çözümün "sömürgeci Türk burjuvazisini bir sınıf olarak tasfiyeden geçtiğini" çok daha açık gösterir bir aşamaya ulaşmıştır. Ne var ki, bu tür bir çözümün önünü açmaya ulusal hareketin kendi toplumsal-siyasal olanakları yetmez. Böyle bir çözümün öncülüğünü kendi başına devrimci bir ulusal hareket değil, onu da kucaklayıp yedekleyecek yetenekte devrimci bir sınıf hareketi yapabilir.

Bugün Türkiye'de böyle bir devrimci siyasal sınıf hareketinin yokluğu, Kürt devrimci ulusal hareketinin açmazını derinleştirmektedir. Komünistler, Kürt ulusal mücadelesinin gelecekteki seyrinin, işlerin Türkiye'nin metropollerinde nasıl seyredeceğine sıkı sıkıya bağlı olduğunu bugüne kadar birçok vesileyle yinelediler. *"Eğer devrimci bir işçi hareketi gelişmezse, burjuvazinin karşısına öncü devrimci bir kuvvet olarak dikilmeyi başaramazsa, bu çerçevede devrimci ulusal harekete dolaylı ve dolaysız yeterli desteği sunamazsa, böyle bir durumda, devrimci ulusal hareket, ihtiyacı olan desteği Kürt mülk sahibi sınıflarla uzlaşarak elde etmeye çalışacak, bu ise onu Kürt mülk sahibi sınıfları üzerinden Türk burjuvazisiyle uzlaşmaya itecektir."*

"Kürt devrimci ulusal hareketinin yalnızlıktan doğan açmazlarını gitgide daha iyi anlayan Türk burjuvazisi de, hareketi ezmek için gösterdiği tüm çabalara rağmen, aynı zamanda, onu bir uzlaşma çizgisinde ehlileştirebilmenin olanaklarını da gitgide daha çok yoklamaktadır. Emperyalist çevreler de Türk burjuvazisine bunu telkin etmektedirler." (*Kürt Ulusal Sorunu*, s.138-139) İkibuçuk yıl öncesinde yapılan bu değerlendirme şu çağrıyla birleşiyordu: *"Buradan ötesi onun değil, fakat bir bütün olarak Türkiyeli komünistlerin ve devrimcilerin tarihsel sorumluluğudur."*

Bu sorumluluk bugün daha da büyüktür. PKK lideri Öcalan'ın yaptığı da bu sorumluluğu bir kez daha hatırlatmak olmuştur.

Peki, geçmiş 10 yıl üzerinden bakıldığında, Eruh ve Şemdinli'de patlayan ilk kurşunlardan Türkiye'nin işçileri, emekçileri ve devrimcileri hangi mesajı almıştır?1984'lere gelindiğinde kölelerin kölesi durumunda olan, varlığı, kimliği yok sayılan, "kuyruklu", "Quro" diye aşağılanan ve ezilmişliği kaderiymiş gibi yaşayan Kürt ulusu dünyanın en onurlu uluslarından biri haline gelirken, Türkiye'de insanlık cephesi bundan birşey öğrendi mi?

Onca zulme ve vahşete rağmen, insanlık onuruna ve ulusal kimliğine sahip çıkmayı, eğik boynunu kaldırarak başını dik tutmayı başaran devrimci bir ulusun pratiğinden Türkiye devriminin "öncü" örgütleri ne öğrediler?

Tarihte bütün büyük devrimci savaşlar ancak temel devrimci sınıflara dayanılarak başarılmıştır. Kürt emekçi sınıflar tabanına dayanarak ulusal özgürlük hareketini yükselten PKK, bu gerçeği pratiği ile bir kez daha kanıtladı. Öğrenciden aydına, memurdan işçiye gezinip hala da bir karar veremeyenler, istikrarsızlığı gelenek haline getirenler, bu deneyimden birşeyler öğrenebildiler mi?

Önderlik bir sanattır! Harekete geçirmektir. İrade kullanmaktır. Olamaz denileni gerçeklik haline getirmektir. Söylediğini pratiğe dönüştürmektir. Eskiyi, geriyi yıkmak, yeniyi inşa etmek kuvvetidir. Günü yarına bağlayabilmektir. Öğrenme ve öğretme gücüdür. Stratejik hedeften şaşmadan geniş bir esneklik ve kıvraklıktır. Kendi yetersizliğine yüklen-

mektir. Kırk kez denemek, ama mutlaka başarmaktır. Kendini tekrar etmemektir. İlke ve ideali herşeyin üstünde tutmaktır. Günlük tarzıyla, temposuyla, manevra kabiliyetiyle, etkileme gücüyle bir dünya yaratmak, bu dünya içinde yoğrulmak ve yoğurmaktır vb. vb. Ulusal devrimci hareket önderliği 10 yıl içerisinde kendi tarzında bunun üstün örneklerini sundu. Peki, öncesi bir yana, son 10 yıldır kendi ekseni etrafında dönüp duran 20-25 yılın örgüt ve "parti"leri bu pratikten ne öğrendiler?

A. Öcalan'ın "Türk halkıyla devrime de varım" çağrısının muhatabı olunmak isteniyorsa, tüm bu noktalardan ciddi bir sorgulanma gereklidir. Bu çağrıyı devrimci içeriğiyle muhatap almayan asla devrimci sıfatına layık değildir. Komünistler, devrimciler ve Türkiye'nin işçi ve emekçileri bu çağrıya kendi cephesinden cevap vermeli, sahip çıkmalıdır.

Devrimci bir halk celladını affetmez!

Kürt halkı ve devrimcileri sömürgecilerin elini değil, boğazını sıkmak istiyor. Bu, Çiller ve Karayalçın alçaklar güruhunun son Kürdistan gezileriyle yeterince açığa çıkmıştır. Sömürgecilerin siyasal kuklaları alkışlarla değil, yuhalanarak karşılandılar. Basının itiraf ettiği gibi, zor yoluyla alanlara toplanan az sayıdaki insanlar "baskılar, katliamlar, köy boşaltmalar, işkenceler ne zaman sona erecek" diyerek, seslerini duyurdular. Hem de dörtbir yanları tepeden tırnağa silahlı canilerce çevrili olmasına rağmen. Diyarbakır'da "Gençler nerede?" sorusuna Kürt emekçileri "gençlerimiz dağlarda" cevabını verdi. Şırnak'ta korucu aileleri ve sömürgeci militarist kuvvetlerin dışında meydanda hiç kimsenin olmadığını Cengiz Çandar itiraf etti. Burjuva basının, Çiller-Karayalçın güruhunun tek tesellisi, Dersim'de yaşlı ve cahil bir kadının Çiller'in yanma giderek yardım istemesi oldu. Kürt emekçilerinin gösterdiği ilginin sınırı budur. Bu tablo Kürt halkının tercihini de açıkça gösteriyor: Özgürlük! Özgürlük! Özgürlük!

Kürt emekçileri ve Kürt devrimcileri eğer Türkiye'nin işçi ve emekçilerinden gerekli desteği bulursa, yüzyıllardır çekilen acıların intikamını, sömürgecilerin sınıf egemenliğine son vererek almak istiyor. Acı çekmiş, açlık görmüş, en taze fidanlarını toprağa vermiş, horlanmış, aşağılanmış bir halk, tarihte eşine az raslanır bir barbarlığa rağmen ayağa dikilerek yürümeye başlamış ise, böyle bir halk celladını kolay affetmeyecektir. Dünyanın en çok aşağılanan, varlığı dahi kabul edilmeyen, onuru pervasızca çiğnenen bir halk, bugün dünyanın en onurlu halklarından biri haline gelmiş ise, bu halk onurunu korumasını bilecektir. Zira o bunu büyük fedakarlıklar göstererek kan ve can bedeli sağlamıştır. "Dirilişi başardık. Şimdi sıra kurtulma hamlesinde" parolası büyük bir özgüvenin ifadesidir.

Devrim çağrısına devrimci yanıt için

PKK'nın devrim çağrısının muhatabı Türkiye'nin komünistleri, devrimcileri, işçi ve emekçileridir. Devrimci yanıtı da bu güçler verebilir, vermelidir.

İşçi ve emekçiler cephesi 10 yıldır sömürgeci kirli savaşı yalnızca seyretmekle kalmıyor, istemeyerek de olsa sömürgecilerin suçuna ortak oluyor. İşçiler ve emekçiler kendi sınıf kimliğine yabancıdır. Toplumsal-siyasal süreçler karşısında edilgendir. Kaderinin sömürücü egemenler tarafından tayin edilmesine sessiz kalmaktadır. Ağızlarındaki lokma kendi öz emeklerinin ürünü olduğu halde, kendilerine sadaka olarak veriliyor. Zamlarla, ücret kesintileriyle, sosyal hakların gaspıyla işçi ve emekçilerin boğazından kesilenler sömürgeci kirli savaşa fon olarak aktarılıyor. Gitgide daha çok ezilen bu kesim, kirli savaşın faturasını sessizce kabulleniyor. Devlet yetkilileri bu zayıflık ve suskunluk karşısında Türk halkının onuruyla pervasızca oynuyor.

Devrim çağrısına devrimci yanıt bu durumun aşılmasına bağlıdır. Peki, yalnızca aç kaldığı zaman sesini yükselten, yalnızca işten atıldığı zaman tepki veren işçilere ve emekçilere, devrimci geçinen 'sol' siyasi hareketler ne söylüyorlar? Öcalan'ın çağrısından "işte gördünüz mü uzlaşmak istiyor", "biz demedik mi satacaklar" diye çığırtkanlık yapanlar, kendi gerçeğini görmekten korkanlar, işçilerin ekmek kavgasını yüceltip göğe çıkaranlar, işçi ve emekçilerin bu korkunç tepkisizliğini nasıl izah ediyorlar? Ve bunlar hala nasıl parti, örgüt, önderlik iddiasını sürdürüyorlar? Onlar hala yalnızca iş ve ekmeği hedef gösteriyorlar. İnsanlık onurunun, politik sınıf kimliğinin ekmekten daha önemli olduğunu görmek istemiyorlar. Devrimcilerin "Kirli savaşa son!", "Yaşasın halkların kardeşliği!" sloganlarını atma çağrısına karşı çıkarak devrimcilere saldırıyorlar. İşçilere dönerek, "atmayın, bu bizim işimiz değil" diye sesleniyorlar.

10 yıldır halkların kardeşliğini örgütlemeyi bir yana bırakıp iş ve aş dilenenler, "halkların birliği" isteminin samimi savunucuları olabilirler mi?

* * *

Kürt halkı, devrim mücadelesi için hazır örgütlü bir güçtür. Bu büyük bir imkan demektir. Şimdi, Türkiyeli komünistlerin ve devrimcilerin

cephenin batı yakasına yüklenerek işçi ve emekçileri örgütleyip harekete geçirmesi gerekiyor. Kürt halkına verilecek desteğin asıl alanı artık bu cepheyi örmektir. Türkiye devriminin yolunu açmak buna bağlıdır.

İş ve ekmek için hareket geçen yığınlara gerçek kurtuluşun devrim ve sosyalizmde olabileceğini anlatmak, mücadeleyi kısır döngüden kurtararak esas hedefine yöneltmek, devrimci önderliğin çabasıyla mümkündür. Bu kısır döngü yeni saldırılar için devlete cesaret verdiği gibi, işçi ve emekçileri güçsüzlük, umutsuzluk ve inançsızlık ruhhaline sürüklemektedir. Bu da sonuçta burjuva bilincin esiri olan işçi ya da emekçiyi sonuçsuz bir bireysel kurtuluş çabasına itmektedir. Bireysel kurtuluş yolunun ve iş ve ekmek mücadelesi kısır döngüsünün çıkışsızlığı, yaşanan süreç ve edinilen bunca deneyim temelinde yığınlara kavratıldığımda, yeni bir sürecin önü açılacaktır. Bu yeni süreç, toplumsal-siyasal yaşamın kaderine el koyma tutumuna yönelmektir.

Türkiye bir kriz coğrafyasıdır. Ulusal özgürlük hareketi krizin daha da derinleşmesinin temel nedenlerinden biridir. Kriz tepeden tırnağa tüm toplumu sarmıştır. Bu, tüm toplumda bir arayış demektir. Krizi devrimci bir çözümle aşma hedefi işçi sınıfı ve emekçiler için tek çıkış yoludur. Onlara bu çözüm yolunu ancak komünistler ve devrimciler anlatabilir/gösterebilir. Öyleyse, genelde işçi ve emekçi hareketine, somutta mevzi direnişlere bugünkü verili bilinç ya da mevzi direnişlerin kendi iç talepleri ve olanakları üzerinden değil, toplumsal-siyasal yaşamdaki gelişme olanakları ve sorumlulukları üzerinden yaklaşılmalıdır. Bunu yapmayan devrimci değil reformist ve sendikalisttir.

* * *

İşçi sınıfı içindeki diri ve devrimci öğeler büyük bir sorumlulukla karşı karşıyadırlar. Mensup oldukları sınıfın harekete geçirilmesinde en büyük pratik sorumluluk onlarındır. Laf edip iş üretmeyen, keskin konuşup pratikte düzenin hizmetkarı olarak iş gören sendikacısından "sol" görünümlü teslimiyetçi öğesine kadar tümü de işçi hareketi önündeki engellerdir. Bunların etkinliğini kırmak, ikiyüzlülüklerini açığa çıkartmak ve süpürüp hareketin dışına atmak için sınıfın diri ve devrimci öğelerinin cesaretle ileri atılması kaçınılmazdır. Gerekli tek şey doğru bir mücadele çizgisinde devrimci işçilerin bedel ödemeyi göze almasıdır.

* * *

Türkiye'nin metropollerinde çalışan Kürt kökenli işçi ve emekçiler, Kürt gençleri Türkiye devrimci hareketine mesafeli durmayı, onu küçümsemeyi bir yana bırakmalıdırlar. Kendi ulusunun özgürlük hareketine destek vermek devrimci bir görevdir, buna karşı çıkılamaz. Ne ki, bu Türkiye'deki sınıf mücadelesinde pasif kalmanın, örgütlenmeden uzak durmanın gerekçesi haline getirilemez. Hele de "bu sizin işinizdir" demek, sınıf düşmanına karşı mücadeleden kaçmak olduğu gibi, Kürt halkına verilmesi gereken desteği de esirgemek anlamına gelecektir. Bu da bir düzen kişiliğidir. Kürdistan'daki sömürgeci güçler metropollerdeki hakim sınıflardır. Ulusal özgürlük hareketinin yalnızca lojistik desteğe değil, esas olarak etkin bir sınıf mücadelesinin sağlayacağı olanaklara ihtiyacı vardır. Sömürgeci sınıf egemenliğine son vermek, Türkiye devrimini başarıya ulaştırmakla mümkündür.

10 yılın kişiliksizleri

"Türkiye devrimi" iddiasıyla yola çıkarak "Kürt halkına destek" adı altında Türkiye'de mücadeleyi yükseltmekten kaçarak ulusal devrimci hareketin olanakları üzerinden hazıra konabileceklerini düşünenler, Türkiye devriminin kişiliksiz öğeleri olarak anılacaklardır. Kuşkusuz sözümüz, Türkiye'de alternatifini bulamadığı için PKK saflarında mücadeleye katılan samimi devrimcilere değil. Sözümüz önderlik iddiasında olanlaradır. Böyleleri pratikte yaşandığı üzere, yeni bir umutsuzluk çabasının başını çekecek, burjuvazisinin yenilmezliğinden dem vuracaklardır. Devrimin önündeki bir başka engele dönüşeceklerdir. İki yol vardır: Ya Kürt ulusal özgürlük cephesinde savaş, ya da Türkiye devrimini örgütlemeye tam adanma. İkisine de mesafeli duranlar, devrimci sürecin kişiliksiz unsurlarıdır.

* * *

"Savaş zamanı bir ordu için neyse, devimci bir dönem de sosyal-demokrasi için odur", "Örgütlenmek için, hiç bir zaman çok geç değildir", "İşçi sınıfının en iyi öğeleri, kararsızları sürükleyerek, uyuyanları uyandırarak ve güçsüzleri coşturarak, başta" giderse, "proletaryanın ne olağanüstü ve görkemli bir güç gösterebilecek durumda olduğunu ve gerçekten yüce bir erek uğruna, gerçekten devrimci bir biçimde savaşım vermek sözkonusu olduğunda ne olağanüstü ve görkemli bir güç göstereceğini" (Lenin) hep birlikte göreceğiz. İşte o zaman Türkiye işçi sınıfı tarihteki saygın yerini alacaktır. İşte o zaman bu işçi sınıfına önderlik edenler gerçekten önder, gerçekten saygın kişiler ve hareketler olarak kabul görecektir.

Tunç SERDAR

Emperyalistler teslim almak istiyorlar

Küba halkı devrimde direniyor

32 yıllık ABD ambargosuna, askeri müdahale tehditlerine, Fidel Castro'yu devirmeyi amaçlayan sayısız senaryoya, devrimci rejimi hedefleyen ardı arkası kesilmeyen provokasyonlara ve şantajlara olağanüstü bir dirençle meydan okudu Küba. Emperyalist dünyanın kabusu haline geldi. Bu nedenle son günlerde ülkeyi terkeden insanlar karşısında adeta zafer sarhoşluğuna kapılan emperyalist dünya, Küba'ya "kapitalist barbarlığa hoşgeldin" diyebileceği günü iple çekiyor.

Devrim öncesi Küba'sı ABD'nin talanı altında inleyen bir sömürgeydi. Şeker sanayiinin % 40'ı, yeraltı madenlerinin % 90'ı, kamu hizmetleri ve devlet demiryollarının % 80'i ABD'nin elinde bulunuyordu. ABD emperyalizminin, arka cebine elini daldırır gibi soyup soğana çevridiği bu ülke, devrimle bağımsızlığına kavuşmuştur. Emperyalist kölelik prangalarını kırarak toplumsal alanda önemli ilerlemeler kaydeden Küba, kısa sürede emekçi halkın sefalet, işsizlik, konutsuzluk ve eğitimsizlik gibi temel toplumsal sorunlarını çözme yolunda önemli adımlar atmıştır. Fidel Castro ile bütünleşmiş Küba devrimi, Küba halkının tam desteğini aldığı gibi, o yıllarda tüm dünya emekçi halklarının büyük sempatisini de kazanmıştır. Küba, Havana, Castro ve Guavera'dan dünyaya yayılan devrimci ruh etkisini hala sürdürmektedir.

Tüm bunlar, Küba'nın, başta ABD olmak üzere uluslararası burjuvazinin gözünde ne denli rahatsız edici bir diken olduğunu yeterince tanımlamaktadır. Direnen devrimci Küba rejimi, yeni dünya düzeninin görece zaferinin neredeyse eksiksiz olduğu bir aşamada emperyalizmi adeta çıldırtmaktadır.

Bugün bu ülkeye kurulan komplolar ne ilktir, ne de Küba devrimci direncini koruduğu sürece son olacaktır. '80'li yıllarda iç karışıklık yaratmak ve devrimci iktidarı yıkmak için tezgahlanan emperyalist oyunlara Castro'nun yanıtı, "sosyalizmi istemeyen gider" olmuştur. Açılan sınırlardan 120 bin kişi "Amerikan rüyası" ve "dolar özgürlüğü"nün yolunu tutmuştur. Devrime ihanet ederek giden, ama karşılaştığı kapitalist barbarlık karşısında geri dönmek isteyen insanlara kapılar kapanmıştır. Gerçekleşen, toplumsal çalkantılar değil, milyonlarca Kübalının "Yaşasın sosyalizm!" sloganlarıyla gösteriler düzenleyerek Küba devrimine tam destek vermesi olmuştur. Emperyalizmin umudu kursağında kalmıştır. ABD ala ala, Castro'nun "ABD rüyasında hep Küba'yı görüyor, bir türlü kabusundan kurtulamıyor" alayını almıştır.

Fakat bu, emperyalist kudurganlığı daha da kışkırtmıştır. Domuzlar Körfezi Çıkartması, ekonomik ambargo ile bir türlü istediği mesafeyi katedemeyen emperyalizm, yeni senaryolar üretmekten geri durmamıştır. '90'lı yılların başında bir avuç mültecinin Çekoslovakya, İtalya ve İspanya elçiliklerine sığınmasıyla birlikte yeni bir fırsat yakaladığını sanan ABD, entrika ve komplolarına hız vermiş, "Küba yıkıldı, yıkılacak" çığırtkanlığını tırmandırmıştır.

Oysa Küba yıkılmadı. 32 yıldan bu yana ambargonun ülke ekonomisinde yarattığı onulmaz tahribata rağmen devrimci bir inatla direniyor. Gözünü kırpmadan Küba'yı ekonomik çöküşe, Küba halkını ise açlığa mahkum eden emperyalist dünya, en insanlıkdışı ve kirli yöntemlere başvurmak pahasına Küba devrimci iktidarının yıkılışını, Castro'nun kellesini istiyor.

Küba gerçeği kadar, emperyalist dünya düzeninin iğrenç ikiyüzlülüğünü sergileyen daha çarpıcı bir olay yoktur. Emperyalist dünyanın sömürgeci emellerinden başka herhangi bir dayanağı olmayan ambargonun Küba'nın ekonomik ve toplumsal yaşamında yolaçtığı tablo, utanmazca, Küba'daki devrimci iktidar ve sosyalist ekonominin çözümsüzlüğü ile açıklanmaya çalışılmaktadır.

Bugün petrol rezervleri tükenme aşamasında olan Küba'da ulaşım durma noktasında. Benzin sıkıntısından tarım ve yiyecek maddelerinin dağıtımı yapılamıyor. Mallar çürüyor. Küba halkı göz göre göre açlığın ve sefaletin kucağına itiliyor. ABD, herşeye karşın emperyalizmin kölesi haline gelmeyi reddeden devrimci Küba rejimini şantaj ve tehditlerle dize getirmeye çalışıyor. Açıktan açığa "ya teslimiyet ya ölüm" diyor.

"Demokrat" maskesiyle işbaşına gelen Clinton, ABD'nin emperyalist çıkarları sözkonusu olunca azgınlıkta Kovboy Reagan ve sağcı Bush'dan aşağı kalır yanının olmadığını kanıtlamak için var gücüyle çırpınıyor. Ve yalnızca ABD değil, tüm kapitalist

dünya, koca bir halkı sosyalizme inandığı, devrime ve devrimci liderine sahip çıktığı için adeta sefalete mahkum eden ambargoyu, sözde "Küba'nın özgürlüğü ve demokrasisi" adına kutsuyor. Burjuva medya bu iğrenç ikiyüzlülüğün borozanlığını yapıyor.

Küba'da gittikçe zorlaşan ekonomik yaşamın yarattığı ağır tahribatın toplumun en geri ve bilinçsiz kesimlerinde huzursuzluğa yolaçtığı bir gerçektir. Ancak, hertürlü yokluğa ve zorluğa inat, Küba halkı yüzbinler halinde Küba devrimci iktidarının yanında olduğunu gösterilerle yeniden ve yeniden ilan ediyor. Yoksulluğun baskısına dayanamayan ve bireysel kurtuluşlarını kaçışta arayan insanları "özgürlük ve demokrasi" kahramanı olarak kutlamak, tam da kapitalist barbarlığa yakışan bir davranıştır. ABD emperyalizmi bir yandan bu insanları kahramanlaştırırken, öte yandan "Castro rejiminin çok kısa sürede yıkılacağı" vaadiyle ülkesine geri postalama hazırlığı yapacak denli utanmazdır.

Emperyalist kuşatma altındaki devrimci Küba, onurlu ama yalnız bir direniş abidesidir. Bugüne dek kapitalist dünyanın yoğun saldırılarına olağanüstü bir dirençle göğüs geren, '80'li yıllarda ABD'nin komplosunu tersine döndüren Küba, bugün aynı başarıyı gösterebilecek mi? Bu henüz belirsizdir. Ancak Küba'daki devrimci iktidar yenilse dahi, ölümü diz çökerek değil ayakta olacaktır. Devrimci Küba halkının emperyalizme karşı bu onurlu direnişi ise ezilen dünya halklarının ve uluslararası proletaryanın kalbinden asla silinemeyecektir.

Yaşasın devrimci Küba iktidarı,
kahrolsun emperyalizm!

Aras Kargo işgal edildi:
Ölmek var dönmek yok!

Bugün (29 Ağustos) *Hürriyet* gazetesinde "işçi sertleşiyor"başlıklı bir haber yer aldı.

Aras Kargo işçileri, sendikalı oldukları gerekçesiyle işten atılmaları ve değişik illere sürülmek istenmeleri üzerine işyerlerini işgal ettiler. İstanbul-Ankara karayolundaki ana depoya gelen işçiler, şirkete ait kamyonetleri çevreye park ederek, kapılarını kilitleyip lastiklerini indirdiler. Deponun kapılarını tutan ve kalaslarla barikat kuran işçiler, eylem kırıcılığına yeltenen 5 kişiyi de rehin aldı. Direnişçiler jandarma ve çevik kuvvetin çevreyi kuşatması üzerine, binanın etrafına benzin dökerek, kararlılıklarını *"yaklaşırsanız yakarız burasını, kendimizi de yakarız"* sözleriyle dile getirdiler. Bunun üzerine Aras Kargo itfaiye ekipleri ve devletin militarist güçleri tarafından ablukaya alındı. Ana dağıtım merkezinin elektriğini ve suyunu kesen polis, içeriye yemek ve içeceğin girmesini de engellemektedir. Aras Kargo işçilerine destek amacıyla olay yerine gelen bir gruba da saldıran polis, olayı görüntülemek isteyen basın ve TV mensuplarını tartakladı.

Nakliye iş sendikasında örgütlenmeleri üzerine toplu işten çıkanlan Aras Kargo işçileri açıklamalannda: "Biz köle değilliz. Çağdaş insan muamelesi görmek istiyoruz. Zaten çoğumuz 2,5 milyon lira gibi komik bir para alıyoruz. İşimizi yaptığımız halde, bunu bile bize çok görüyorlar. Canımıza tak ettirdiler", dediler.

Şu anda direnişle ilgili bilgilerimiz yukardakilerle sınırlı. Ancak, *"Ölmek var dönmek yok! Yaşasın işçilerin birliği!"* sloganını yükselten işçilerin bu radikal ve ileri çıkışı özel bir anlam taşımaktadır. Zira işçi hareketinin geçmiş süreci de kanıtladığı gibi, düşmanla yüz yüze gelmekten çekinen, sıcak bir çatışmadan geri duran hiç bir eylem sermaye cephesine yenilgi tattırmamıştır. Dahası, 5 Nisan saldırısını yarasız atlatan ve 20 Temmuz'un nispeten sakin geçmesinden cesaret alan burjuvazi, gelinen aşamada işçi sınıfıyla adeta alay etmektedir.

Oysa emekçi sınıflar köle, proletarya düzenin şamar oğlanı değildir. Aras Kargo işçileri, onurlu işgalleriyle düşmana verdikleri mesaj açıktır: "Rüzgar eken, fırtına biçer". Dişe diş, militan ve proletaryaya yaraşır bir kavgaya atılan Aras Kargo işçilerinin işgalini selamlıyor, işçi sınıfını örgütlü dayanışmaya çağırıyoruz.

Aras Kargo işçilerinin çaktıklan kıvılcımı, kızıl bir yangına çevirelim!

Yaşasın Aras Kargo direnişi!

Kahrolsun ücretli kölelik sistemi! Yaşasın devrim ve sosyalizm!

Kitle gösterilerinde devrimci inisiyatif

Uzunca bir dönemdir kitle gösterilerinin kaynağında hemen bütünüyle işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin sorunları yatmaktadır. Sermaye sendika bürokrasisi ile elele vererek, çalışanların tepkisini köreltmek, kendi içinde bölerek güçten düşürmek ve alanlardan uzak tutabilmek için her yolu denemektedir. Tepkileri dizginleyemeyeceğini anladığında ise, önüne düşerek hareketi kendi denetiminde tutmaya çalışmaktadır. İşçi hareketi bugün örgütsel ve siyasal planda sendikal çerçeveye hapsolmuş durumdadır. Bu nedenle, biriktirdiği ileri çıkış dinamikleri bağımsız devrimci sınıf pratiğini kazanmak doğrultusunda değerlendirilememekte, barışçıl mücadele çizgisi aşılamamaktadır.

Sorunun birbirini tamamlayan iki temel yanından biri örgütlenme ise, diğeri de politik bilinç düzeyidir. İşte bu bütünlük, komünistlerin sınıfa müdahale çabasının yöntem ve araçlarını da belirlemektedir. Sınıf eyleminin sokağa taştığı dönemler, onu politikleştirmenin ve militanlaştırmanın en zengin olanaklarını da sunarlar. Alana çıkmış sınıfın kitlesine dönük müdahale; burjuva düzeni bütün kurumları ve işleyişiyle teşhir etmekten, devrim ve sosyalizm propagandası yaparak politik bilinç düzeyini yükseltmekten, işçi sınıfını tanımaya, bağlantılar kurmaya, etkilemeye, giderek dönüştürmeye ve örgüte kazanmaya kadar varan bir genişliğe ve bütünlüğe sahiptir. Devrimci inisiyatif gösterebilmenin temeli devrimci perspektifteki sağlamlıktır. Buna uygulama gücü kazandıracak olan ise komünistin girişkenliği, deneyimi, ilişki kurma ve ikna yeteneğidir.

Son dönemin kimi verilerinden de kalkarak, kitle gösterilerindeki propaganda-ajitasyon faaliyeti ve davranış biçimii daha yakından değerlendirildiğinde, bugüne kadar ortaya konulanların pratiğe geçirilemediği, tek yanlı bir yaklaşımın sergilendiği görülmektedir. Örneğin öncülük pratiği, ajitasyon-propaganda materyallerinin kitleye taşınmasından ibaret kalabiliyor. Bunu sözlü olarak sloganlarla sürdürmede insiyatif koyan kimi yoldaşlar yalnız bırakılabiliyor. Dışından bekleyen komiteci bir tutum sergileniyor vs...

Gelinen aşamada sol hareketin kitle gösterilerinde sergilediği perspektifsizliği ve davranış pratiğini, kısacası sınıf dışılığını eleştirmek ve devrimci sınıf tutumunu genel çerçevede tekrarlamak çok da anlamlı değildir. Çünkü artık asıl sorun inisiyatif ve pratiğe geçirme sorunudur. Sınıfı kazanmak, politik olarak etkilemek, etkiyi sürekli ve sistemli kılmaktan geçer. Yazılı materyallerin ulaştığı kitleye hem bunun sonuçlarını almak için yönelmek, hem de bizzat içinden sözlü olarak ve öncü tutumla harekete geçirmeye çalışmak gerekir. Etkiye pratik-somut bir kuvvet kazandırmak, bütünüyle içten, sıcak ve yüzyüze bir devrimci çabayla mümkündür. Aslında geniş yığınlara dönük siyasal faaliyetin temel doğrularından oluşan ve genelde bilinen bu bakış, kitle gösterilerinde ajitasyon-propaganda materyalleriyle müdahale ihtiyacının yoğunlaşması ve belli bir zaman dilimine sıkışmasının da etkisiyle gözden kaçırılabiliyor.

Devrimci sınıf perspektifinin kitleye içinden ve sözlü olarak sloganlarla taşınması, tepkileri alabilmenin ve tepkinin mahiyetine göre; ajitasyon-propagandayı yoğunlaştırmanın, güven verme ve bağ kurmanın en uygun ortamını da yaratır. İşte buradan kazanımla çıkmak, sınıf devrimcisinin çabası ve yeteneğine bağlıdır.

Geçmiş Beykoz mitingi bu açıdan bazı deneyimleri içeriyor. Türk-İş'e bağlı bir sendika kortejinden, B.Meral'e yükseltilen tepki, sendikacılarla sert bir tartışmayı başlatıyor. Siyasal teşhir ve devrimci tutumdaki başarı, sendikacıları tartışmadan kaçırmaya yetiyor. Çevredeki işçiler verdikleri desteği kesiyorlar. Çoğu konulan tepkiye katılıyor. Devrimci inisiyatifte eksik kalan yön ise, hiç bir bağlantı kurulmadan alandan ayırılınmasıdır.

Sınıf eylemlerine ve gösterilerine kitlesel bir katılımı sağlamadaki zayıflığımızın kaynağı genelde kadroların beklemeci tutumu-ataletidir. Gücümüze orantılı bir kitle katabilmede dahi zorlanıyoruz. Bu, kollektif ve oturmuş bir siyasal faaliyet kapasitesi kazanamakla doğrudan bağlantılıdır. Bu ise, inisiyatifli ve ısrarlı kadrolarla kazanılabilir ancak.

Bir yandan daha geniş kitleyi katabilmenin ısrarlı çabası içinde olurken, bir yandan da katabildiğimizle hedefe ulaşabilmenin gerektirdiği pratiği yaşama geçirebilmeliyiz. Bugünden bunu başaramaz ve ustalaşamaz isek, daha geniş kitleyi yönlendirmek ve eğitmek de mümkün olmayacaktır.

Öyleyse sadece bildiri, kuş ve pankartlarımızla değil, devrimci şiarlarımız, bedenimiz ve ruhumuzla da sınıfın bütün kitlesini sarmanın çabasını gösterelim ve kazanalım.

D. EVRİM

Sınıf çalışmasının sorunları

MYO sayfalarına da yansıdığı gibi, politik faaliyetimizde yaşadığımız deneyimler ve elde ettiğimiz gözlemler bir noktada kesişiyor. Materyallerimiz ulaştığımız işçi ve emekçilerin beğenisini topluyor. "Sizler ne dediğinizi biliyorsunuz", "*Ekim* ... sendikasında elime geçiyor, her sayıyı düzenli okuyorum" vb. türünden övgülere sıkça rastlıyoruz. Çalışma alanlarımızda öncü işçilerle diyalog kurmada zorlanmıyoruz. Kısa sürede onların saygısını kazanabiliyoruz. Devrimci çevreler açısından da aynı şeyleri söyleyebiliriz. Teorik açılımlarımız, pratik yönelimlerimiz, belirli koşullarda taktiklerimizdeki ısrarımız, düzeyimiz devrimci çevrelerde EKİM'e yönelik bir beğeninin oluşmasına neden oluyor. Çeşitli grupların taraftarlarının kendi yayınlarını bile okumadığı günümüzde, birçok devrimcinin yayınlarımızı sürekli izlediğini gözlemleyebiliyoruz.

Biz Ekimcilerin de birimlerimizde, alanlarımızda sürece müdahale etmede işlevsel olacak doğru perspektiflere ulaşmada zorlandığı söylenemez. MYO'nun yol açıcılığı, birimlerimizde doğru politikalar üretmede önemli bir araç oluyor. Sonuç olarak materyallerimiz, düşüncelerimiz, çizgimiz, tutarlılığımız ve kararlılığımızla çevremizde haklı bir ilgi odağı olabiliyoruz. Ancak sorun tam da bu noktada başlıyor.

Propaganda-ajitasyon, kuşkusuz faaliyetin önemli adımlarıdır. Ama tümü değildir. İşçi çevreleriyle sıcak ilişkilerle bütünleşmediği ve belli bir ısrar ve inisiyatif ortaya konamadığı sürece sonuçsuz bir faaliyet olarak kalacaktır.

Sık sık sınıfın ihtilalci bir partiye olan ihtiyacından sözediyoruz. Önderlik boşluğunu doldurmanın biz komünistler için vazgeçilmez acil bir görev olduğunun bilincindeyiz. Aynı şekilde buna uygun ajitasyon ve propaganda araçlarını sınıfa ulaştırmaya çalışıyoruz. Ancak çoğu zaman istediğimiz sonuçları alamıyoruz. Öncü işçilerin komünist hareketin saflarına katılması arzuladığımız hızda gerçekleşmiyor. Peki, bizler faaliyet yürüttüğümüz alanlarda ne kadar ısrarcı davranıyoruz? Örneğin direnişleri ziyaret ediyor, direnişçilere destek vermeye çalışıyoruz. Politik perspektiflerimizi ortaya koyuyoruz. Genellikle ilgiyle de karşılanıyoruz. İşçilerle tanışıyor, dostluklar kuruyoruz. Bu ilişkilere sınıfı bilinci taşımada, onları dönüştürmede yeterli çabayı harcıyor muyuz? Direnişteki işçilerin özel ve genel sorunlarına ne ölçüde yakın olabiliyoruz? Onlarla kalıcı ilişkiler kurmada ve sosyalizme kazanmada ne kadar ısrarlıyız?

"Biz üzerimize düşeni yaptık, sonuç şimdilik başarısız", "işçiler geriydiler", "gerekli çabayı harcadık" saptamaları her zaman doğruyu ifade ediyor mu? **Gereken** yapılmış mıdır? Ya da **gereken** nedir?

Direnişlerin, grevlerin işçilerin bilinçlerinde bir sıçrama oluşturduğu bilinmektedir. Komünistler için sınıfla olan bağlarını güçlendirmede muazzam bir fırsat oluştururlar. Ya grev ya da direnişteki işçilere doğru hedefler göstermiyoruzdur, ya araçlarımız uygun değildir, ya da sorunumuz başkadır. Örneğin işçilerle sıcak ilişkiler kurmakta yetersizizdir, ısrarcı değilizdir, vb., vb.

Bir kez daha Plaspen direnişi üzerine

Anımsanacağı üzere MYO'muzda iki ayrı birimin Plaspen direnişi üzerinden bir tartışması yayınlanmıştı. Tartışma faaliyetimizin gelişmesi açısından anlamlıydı. Hatalardan ders çıkarma kaygısıyla sürdürülen devrimci bir tartışmaydı. Yeniden Plaspen'e dönme amacımız, vurgularımızı okuyucularımız iyi bildiği bir örnek üzerinden aktarmak içindir.

Plaspen, İstanbul'da işyerinde gerçekleşen toplu tensikatın ardından işçilerin pasif bir direniş başlattığı fabrikalardan biridir. Direnişe müdahale çabasına giren bir çalışma birimimiz buraya yönelik bir bildiri çıkarttı. Ardından sık sık direniş yerini ziyaret etti. Daha sonra da kendisine destek olmasını beklediği farklı bir birimin duyarsızlığını eleştirerek bunu MYO'ya yansıtmıştı. Diğer birimse, bu fabrikaya geç de olsa müdahale edildiğini belirtmiş ve buraya yönelik faaliyetleri hakkında bilgi vermişti.

Her iki birimin de bu direnişe yönelik bir çaba içerisine girdiği ortadaydı. Üstelik özellikle başlangıçta işçilerin ilgisini

çekebilmişti. Ancak sonuç alıcı kazanımlar elde edilememiş, direnişin yenilgiyle sonuçlanmasından sonra "Plaspen dosyası" her iki birim açısından da kapanmıştır. Ya da MYO'ya yansıyan buydu.

Direnişe ilk müdahale eden birim başta elde ettiği kazanımları koruyamadı. Onları geliştiremedi. Direnişe geç müdahale edilmesinin başarısızlıkta önemli bir payı olmakla birlikte, işçilerle sıcak ve kalıcı ilişkiler yaratılmasında yetersiz kalındığı da ortadadır.

Örneğin ilk olarak ilişki kuran birim, işçilere sunulan materyaller üzerinden politik tartışmalar açamadı. Sohbetler genel doğruların tartışılmasının ötesine gidemedi. Kalıcı ilişkiler kurma çabası örgütsüz bir şekilde gelişti ve ciddi olarak üzerinde durulamadı. İlk müdahale eden ekip bu bağlamda gerekli inisiyatifi gösteremedi. Yapılanlar kuşkusuz bir çaba ve emeği içermektedir, ama ısrarlı bir çalışmadan sözedilemez.

Direnişe daha sonra müdahale eden birim ise faaliyeti yalnızca EKİM'in görüşlerini işçilere iletmek olarak ele aldı. Görüşler ulaştırılmış oldu, ancak "işçiler zaten geriydi" denilerek görevin yapıldığı iddia edildi.

Biz Ekimciler iddiamızda ısrarlı olmalıyız. Bu ise, işçileri kazanmada ve dönüştürmede çok çeşitli olanakları kullanmak ve yaratıcı olmak anlamına gelir. Piknik, ev ziyaretleri, ortak tartışma ve okuma olanakları, işçinin hukuksal bir sorunuyla ilgilenme vb. bizi onlara, onları bize daha da yakınlaştıracaktır. Kurulacak düzeyli yoldaşça ilişkiler öncü işçilerin komünistleri tanımasını sağlayacaktır.

İşçileri kazanma ve örgütleme çabası MYO'yu ve diğer araçları onlara ulaştırmayla sınırlandırılmamalı, tersten kapsamlı bir çalışmanın parçası olmalıdır.

Son olarak faaliyetimiz sürecinde yaşadığımız pratik deneyimler MYO sayfalarına aktarılmalıdır. Yürütülecek tartışmaların önemli dersler içereceği tartışmasızdır.

M. SÖNMEZ

Propaganda gezisi deneyimi

Bölge komitesi olarak planladığımız propaganda ve ajitasyon gezisini gerçekleştirdik. Yaptığımız ön çalışmanın etkili ve yeterli olmadığı, katılımın düşüklüğü ile ortaya çıktı. Kuşkusuz bizim dışımızda olan bir dizi faktör de katılımı etkiledi. Fakat buna rağmen getirebileceğimiz bazı ilişkilerin gelmemesi, üzerinde ciddiyetle durulmasını gerektiriyor.

Bu gezi bölge komitesi olarak düzenlediğimiz ilk geziydi. Bu nedenle gidilecek yerin ayarlanmasından organizasyona kadar biri dizi acemilik yaşadık.

Geziye katılanların çoğunluğunu genç tekstil işçileri oluşturuyordu. Saz eşliğinde türküler ve marşlar söylendi, halaylar çekildi.

Bir yoldaşın yaptığı propaganda konuşması ve ardından gelişen tartışma ortamı gezinin en anlamlı bölümüydü. Türkiye ve Kürdistan coğrafyasının devrim toprağı olmasına rağmen, işçi sınıfının mevcut çelişkilerin kendi çıkarları doğrultusunda çözümünü gerçekleştirebileceği bir örgütlülükten yoksun olduğu anlatıldı. Bunun gerçekleştirilebilmesi için komünistlere, devrimcilere ve öncü işçilere düşen görevler üzerinde duruldu. Mevcut eksikliklerin güvensizliğe ve umutsuzluğa yolaçmaması gerektiği, inançlı ve kararlı bir mücadele ile bunların üstesinden gelineceği, önemli olan ideolojik olarak tutarlı ve doğru bir perspektif doğrultusunda planlı ve ısrarlı bir çalışmanın yürütülmesi olduğu vurgulandı. Sınıf hareketinin önündeki sendika bürokrasisi ve reformist önderlikler engellerini aşmanın zorunluluğu ve yöntemleri üzerinde duruldu.

Düzenlediğimiz gezi, bütün yetersizlikleri ve olumluklarıyla, bizim için önemli bir deneyim oldu. Bundan sonra sürdüreceğimiz bu tür faaliyetlerimizde bu deneyimi en iyi bir şekilde değerlendirerek daha başarılı olacağımıza inanıyoruz.

İstanbul ... Bölge Komitesi

20 Temmuz dersleri

20 Temmuz önemsiz bir esinti miydi?

"20 Temmuz Başlangıç, Mücadele Sürecek!". Bu slogan 20 Temmuz'un hemen öncesinde işçi ve memur hareketi saflarından yükseldi. Yerinde bir tutumla güçlü bir biçimde sahiplenilen ve öne çıkarılan bu slogan, herşeyden önce mücadeleyi sürekli kılma ve daha ileri düzeylere vardırma istek ve kararlılığını yansıtmaktaydı. Çok doğal olarak genellikle bu yönü üzerinden algılandı, bu yönü işlendi, propaganda edildi. Fakat 20 Temmuz öncesine daha yakından bakıldığında, bu sloganın ek bir ihtiyaca cevap verdiğini görmek güç olmayacaktır. Bu sloganda, aynı zamanda, işçi sınıfının sendikal bürokrasi tarafından hazırlıksız bir genel eylemle yüzyüze bırakılmasının eylemde kaçınılmaz olarak yansıyacak olumsuz sonuçlarını dengeleme kaygısı da yansımaktadır. "Başlangıç" vurgusuyla eylemin muhtemel zayıflıkları önden göğüslenmek istenmiş, 20 Temmuz'u izleyecek mücadele sürecine dikkat çekilmiştir. Nitekim bu aynı kaygı, sınıf hareketi saflarından yükselen bu slogandan bağımsız olarak komünistlerin eylem öncesindeki değerlendirmelerine de yansımıştır. (Bkz. 20 Temmuz: Yeni Bir Başlangıç, *Ekim*, 15 Temmuz '94)

Şuraya gelmek istiyoruz. Zayıf ya da güçlü, başarılı ya da başarısız, tekil ya da genel, az çok ciddi her kitle eylemi önemli deneyimler çıkarır ortaya. Onları değerlendirmek, sonrası için dersler çıkarmak, gelecekteki mücadelelerin başarısı için temel bir önkoşuldur. Hatta denilebilir ki bir mücadele süreci içindeki tek tek çarpışmaların en temel yönü, sonrasına ne bıraktığıdır. 20 Temmuz sözkonusu olduğunda bu basit gerçekler daha açık bir anlam taşımaktadır. Zira 20 Temmuz'a eşlik eden ve genel kabul gören mücadele şiarında vurgu açıkça sonraki sürecedir. Fakat tam da bu nedenle 20 Temmuz, yani "başlangıç"ın kendisi, çok özel bir önem taşıyor demektir. Zira "başlangıç" sonraki mücadele süreci için bir çıkış noktasıdır. Ondan başlayarak, onun gösterdiklerinden ve kazanımlarından hareketle mücadele sürdürülecektir. Peki o halde 20 Temmuz ne göstermiştir? Çeşitli alanlarda ya da cephelerde başarı ve olumluluklar ile zaaf ve zayıflıklar nelerdir?

Bu sorulara yanıt 20 Temmuz üzerine çok yönlü bir değerlendirme demektir. Devrimci harekette yürütülen ve sınıf hareketi saflarına taşınılan yaygın bir tartışma demektir. Fakat şaşırtıcıdır, aradan bir ayı aşkın bir zaman geçtiği halde, ortada ne ciddi bir değerlendirme girişimi, doğal olarak ne de bir tartışma vardır. Sanki 20 Temmuz sıradan bir esintiydi de geçti gitti havası egemen ortalığa. İlginç olan, bu alanda en sessiz, en ilgisiz görünenlerin çoğunlukla devrimci konumlarını az-çok sürdürmeyi başaran örgütler olmasıdır. Eğer bu çevreler 20 Temmuz'u bu kadar kolayca geride bırakabiliyorlarsa, "genel grev-genel direniş" çağrı ve ajitasyonunu bundan sonra nasıl olup da sürdürebilecekler? 20 Temmuzlar'dan öğrenmeden, bu tür eylemlerden gerekli dersleri çıkarmadan, genel grev çağrılarını sürdürmenin bir anlamı ve ciddiyeti olabilir mi?

Öte yandan, işçi hareketi saflarına da 20 Temmuz üzerine bir sessizlik egemen. Hain sendika merkezlerinin zaten böyle bir sorunu yoktur. Fakat aynı sessizlik eylem konusunda hep büyük iddialarla ortaya çıkan, yıllardır bunun rantını yiyen Sendika Şubeleri Platformlarına da egemendir. Eylemin hemen ardından ve muhtemelen talep üzerine sol dergilere verilen tek tük yazı ve demeçler dışında, ortada bir değerlendirme yoktur. Bu çapta bir eylemin ardından bu platformlar toplanıp bir değerlendirme yapmışlar mıdır? Kendi bölgelerindeki fabrika ve işyeri temsilcilerini daha geniş bir değerlendirme platformu oluşturmak için biraraya getirme girişiminde bulunmuşlar mıdır? Hayır, bunlardan hiçbiri olmamıştır. Fakat bunlar yine de küçük-burjuva demokrat dostları için "dürüst ve namuslu sendikacılar"dır, "sınıf kaygusu" gütmektedirler, "sınıftan ve sınıfın çıkarlarından yana"dırlar, vb., vb. İşçi tabanı ise yalnızca öfkesini ve hayalkırıklığını dile getirmekte, sendika bürokrasisine duyduğu haklı güvensizliğin 20 Temmuz ile bir kez daha doğrulandığını ifade etmekte, fakat 20 Temmuz sonrasına ilişkin olarak bir belirsizlik içinde bulunmaktadır.

20 Temmuz genel uyarı eylemi, başarı ve olumlu kazanımlarından çok sınıf hareketinin tüm cephelerindeki zaafları ve sorunları açıklığa kavuşturmasıyla çok özel bir önem taşımaktadır. Bu nedenle eylemin bir çok yönüyle döne döne tartışılması ve açığa çıkardığı gerçeklerin irdelenmesi, "mücadele sürecek" şiarının bir anlam kazanabilmesi için kesin bir zorunluluktur. Vakit geçmiş değildir ve geçmez de. Dört yıl önceki 3 Ocak eyleminin bile dersleri bugün için güncel önem taşıyabiliyor, değil ki daha bir ay önceki 20 Temmuz'un dersleri...

Mücadelelerden öğrenmek, derslerini toparlamak, sınıf tabanına yaymak, sınıfın hiç değilse ileri kesimlerini bu dersler temelinde eğitmek planında, temelli bir zaaf ve zayıflık egemendir devrimci harekete. Tuhaf ve ilginç olan şudur: Şu veya bu eylemin eylem süresince bolca gürültüsünü yapmak, onu anlı-şanlı diye göklere çıkarmak, eylem geride kaldığında ise onu çabucak unutup "yeni"sine bakmak, pek az istisnasıyla devrimci saflarda genel bir davranış kalıbı haline gelmiş durumda. Hareketi ilerletmek bir yana onu doğru dürüst kavrayamamanın, dinamiklerini ve engellerini isabetle görememenin, zaaf ve zayıflıklarını değerlendirememenin gerisinde aynı zamanda bu var. Buna 20 Temmuz'u önceleyen bir örnek olarak Gebze Direnişi verilebilir. Bu direnişin anı-şanı üzerine dergilerde haftalarca kıyametler koptu. Oysa direnişin daha ilk günlerinde "önderlik" sorununda ortaya çıkan bir dizi kaba gerçek, onu kötü bir yenilginin beklediğini haber veriyordu. Bunlar görülüp zamanında üzerine gidilmediği gibi, düşünülebilecek en kötü, denilebilir ki utanç verici bir yenilginin ardından da ciddi bir değerlendirme girişimi olmadı. Oysa genel grev-genel direniş üzerine bunca laf eden herkesin kavraması gerekiyor ki, 20 Temmuzların kaderini Gebzeler, yani tek tek direniş ve eylemler belirler. Tıpkı genel grevin kaderini de 20 Temmuz türünden uyarı eylemlerinin belirleyecek olması gibi... Mevzii direnişler bizzat devrimci olmak iddiasındaki insanların kaba hatalarıyla bu kadar berbat yenilgilerle sonuçlanırsa, genel eylemler için gerekli enerji ve moral güç nereden devşirilecektir? Mesele yenilmek de değildir. Yenilgi var, yenilgi var. Her yenilgi demoralize etmez. Gösterilen kararlılığa ve militan direniş çizgisine rağmen, elverişli olmayan genel koşullar ya da güç ilişkileri ve çatışma etkenlerindeki anormal eşitsizlik ortamında yaşanmış bir yenilgi her zaman yıkıcı bir etki yaratmaz. Çoğu kere bilenme ve gelecek çarpışmalara hazırlanma bilinci ve ruhunu besler. Üstelik yalnızca direnenler arasında değil, direnişin yankılandığı alanlardaki işçi kitleleri üzerinde de. Kararlı bir direnmeye rağmen yaşanan bu tür bir yenilginin ardından gericiler yeni saldırılara, işten atmalara kolay cüret edemezler. İstanbul ve İzmit işçisi tarafından yakınen izlenen Gebze direnişi, bu açıdan çok önemli bir konuma sahipti, akibeti oldukça önemliydi. Fakat kötü bir yenilgiyle biten bu direnişin dersleri üzerine doğru dürüst bir değerlendirme ve tartışma olmayabiliyor. Sonra da 20 Temmuz'ların zayıflığı şaşkınlık ya da hayal kırıklığı konusu olabiliyor. Refahlı belediyelerin tehditlerine işçilerin boyun eğerek eylemden geri durmaları sürpriz sayılabiliyor.

20 Temmuz'un ışığında genel grev sorunu

Komünistler 20 Temmuz'un ardından legal ve illegal basında eylemin derslerine ilişkin ilk değerlendirmelerini ortaya koydular. Bu değerlendirmeler, 20 Temmuz eyleminin işçi hareketi ve devrimci hareket cephesinde yarattığı açıklıklar ve ortaya çıkarttığı sorunlarla ilgili temel noktaları kapsamakla birlikte, yalnızca bu doğrultudaki bir ilk girişimin ifadesiydiler. Devrimci hareket ve sınıf hareketi saflarında ortaya çıkacak değerlendirme ve tartışmalardan yararlanarak kendi değerlendirmelerimizi geliştirebileceğimizi umuyorduk. Fakat daha önce de ifade ettiğimiz gibi, genel grev üzerine bunca söz ve mürekkep tüketenler, 20 Temmuz'u çabucak "geçti gitti" saydılar ve aynı çabuklukla yüzlerini "geleceğe" döndüler. İnanılır gibi değil!

* * *

Ekim, 20 Temmuz'un ardından yaptığı değerlendirmede, 20 Temmuz'un bir kez daha doğruladığı şu basit gerçeğin altını çizdi: *"20 Temmuz eylemi göstermiştir ki, tabandan bu tür bir etkin çaba olmadıkça, bu çaba ileri işçileri de kucaklayan bir somut örgütlenme ve hazırlık olarak gelişmedikçe, döne döne genel grev-genel direniş çağrısı yapmak boşa atış yapmakla eş anlamlıdır. Zira sendika bürokratlarının inisiyatifine ve insafına kalmış bir genel grev ya bir hayal, ya da fiyasko olacağı önden belli bir yasak savma girişimi olarak kalacaktır."* (20 Temmuz: Önderlik ve Organizasyon İhtiyacı, başyazı)

Devrimci harekete yöneltilmiş bu eleştirel sözlerde anlatılmak istenen hiç de devrimcilerin sendika bürokrasisine ilişkin hayaller beslediği değildir. Kuşkusuz devrimci geçinip de böyle hayaller taşıyan, taşımakla kalmayıp bunu yaygınlaştırmak gayreti gösterenler de yok değil. Bunu ayrıca ele alacağız. Fakat yukarıdaki eleştiride asıl vurgu bu tür hayaller beslemeyen devrimcilerin düştüğü tutarsızlığadır. Bunlar militan bir genel grevin ancak sendika bürokrasisinin inisiyatifi parçalandığı ve buna alternatif bir devrimci önderlik ve inisiyatif geliştirilebildiği ölçüde olanaklı olabileceğini açıklıkla bilirler ve bunu sık sık dile de getirirler. Fakat buna rağmen, bu alanda halihazırda ciddi bir çaba harcanmadığı ve az-çok bir mesafe katedilmediği halde, belli hedeflere yönelik örgütlü bir genel grevi günün sorunu olarak görebilmekte ve buna döne döne çağrı çıkarmakta birbirleriyle yarışabilmektedirler. "Boşa atış" eleştirisi buna yöneliktir ve komünistlerin kendileri de bu eleştirinin bir parçasıdırlar.

20 Temmuz bu sorunda önemli açıklıklar yarat-

mıştır. Komünistler ve devrimciler 20 Temmuz'un dersleri ışığında genel grev şiarı ve sorununu yeniden irdelemeli, uluslararası işçi hareketinin tarihsel deneyimleri ve Türkiye'nin bugünkü sosyo-politik koşulları ışığında, proleter sınıf mücadelesinin bu etkili silahı hakkında açık ve somut bir fikre ulaşmalıdırlar. Bunu yapmadıkları sürece, genel grev çağrısı ve sloganı onlar için bilinçli bir taktik tutumun ifadesi değil, olsa olsa, sınıf hareketi saflarından kendiliğinden yükselmiş bir şiarın, yıllardır bilinçsizce ve kendiliğinden bir tekrarı anlamına gelecektir.

20 Temmuz'un böyle bir tartışma ve değerlendirmeye vesile olması elbette bir rastlantı değildir. Zira 20 Temmuz yakın dönem işçi hareketinin iki "genel eylem"inden biridir. İlk genel eylem olan 3 Ocak, belli bakımlardan 20 Temmuz'a göre daha uygun bir ortamda gündeme gelmişti. '89 yılına işçilerin Bahar eylemleri damgasını vurmuş, '90 yılı ise tam bir hareketlilik yılı olarak yaşanmıştı. 1990 yılını boydan boya kaplayan ve ekseninde işçilerin bulunduğu büyük kitle hareketliliği, yılın sonuna doğru, Zonguldak madencilerinin sarsıcı direnişiyle doruğa ulaşmıştı. Hareketli bir yılın tepe noktası olan Zonguldak madenci eylemi, birbuçuk ay boyunca, ülke çapında işçi hareketi üzerinde etkili bir eylem ajitasyonu olmuştu. 3 Ocak tam bunun üstüne geldi. İki yılı kaplayan, sürekli genişleyen, yaygınlaşan ve Zonguldak direnişi şahsında kararlı ve militan bir hava kazanan bir kitle hareketliliği, kuşkusuz bir "genel eylem" için son derece uygun bir zemindir. Fakat 3 Ocak buna rağmen bir fiyasko oldu, işçiler ve devrimciler tarafından bir soytarılık olarak değerlendirildi. Zira Türk-İş yöneticileri iki yıldır sokakta direnen işçileri genel eylem günü olan 3 Ocak'ta evlerine kilitlemişlerdi. Bu hainice tutumu boşa çıkaracak bir devrimci müdahale gücü de olmayınca, tüm mücadele isteğine ve ön eylem deneyimine rağmen işçiler de bu tutumu aşamayınca, bilinen sonuç ortaya çıktı. Hareketli bir sürecin üzerine gelmiş olmanın tüm avantajlarına rağmen, devrimci bir önderlik ve organizasyon olmadığı takdirde, işçi hareketini ileriye taşıyacak militan bir genel eylemin olanaksızlığını, 3 Ocak somut olarak göstermiş oldu.

İkinci genel eylem olan 20 Temmuz ise, nispeten durgun bir ortamda gündeme geldi. 5 Nisan saldırısı bir eylemler zincirine yolaçmıştı. Fakat hain bürokratlar onu hızla bloke etmeyi başarınada fazla zorlanmadılar. 1 Mayıs ve Sivas katliamı yıldönümü gibi özel türden politik eylemler ile bazı tek tük direnişler dışında, 5 Nisan-20 Temmuz zaman diliminde işçi hareketine genel bir durgunluk egemendi. Genel çapta bir eylem çıkışı için bu durum kendi başına önemli bir dezavantajdı. Fakat 20 Temmuz'un önemli avantajları da vardı. 5 Nisan'da sermaye bir genel saldırı başlatmıştı; işçi sınıfı önemli kayıplara uğramıştı ve sermayenin yeni saldırı hazırlıkları gündemdeydi. İşçi kitlelerinin buna karşı birikmiş öfkesi ve eylem isteği, 20 Temmuz genel eylem kararının gerçek kaynağıydı. Buna rağmen, bir günlük bir genel uyarı eylemi olarak 20 Temmuz, 3 Ocak türünden bir fiyasko olmadıysa bile, sınırlı, zayıf, etkisiz bir eylem olarak kaldı. Zira bir kez daha eylem tam bir önderlik ve organizasyon boşluğu içindeydi. Eylem için somut bir hazırlık, eyleme yönelik ciddi bir organizasyon ve kuşkusuz bunların da hazırlayıcısı ve yönlendiricisi olarak güvenilir bir önderlik olmadıkça, geniş işçi kitlelerinin genel bir eyleme etkin ve militan bir katılım gerçekleştiremediklerini 20 Temmuz açıklıkla göstermiş oldu.

Bu sonuç yaygın olarak şaşırtıcı görüldü. Fakat buna ancak genel çapta bir eylemin, ülke çapındaki bir toplu sınıf hareketinin anlamı üzerinde yeterince düşünmeyenler şaşabilirler. Nedir genel bir proleter sınıf eylemi? Bir kere, kendi içinde tanımlanmış hedefleri ve talepleri ne olursa olsun, bu çapta bir eylem, objektif niteliği bakımından tümüyle politik bir eylemdir. Bir sınıf tarafından bir başka sınıfın hükümetler aracılığıyla izlediği genel ya da özel bir politikasına yöneltilmiştir ve kendisi için ortak sınıfsal kazanımlar elde etmeyi amaçlamaktadır. Dolayısıyla, öncelikle bu yönüyle, yani amacı ve muhtevası bakımından tümüyle politiktir. Öte yandan, toplu bir sınıf hareketi olmasının yanısıra, Türkiye gibi ülkelerde bu tip bir eylem, başta Anayasa olmak üzere mevcut yasalara tamamen aykırı olduğu için, dahası onların açık ve kaba bir çiğnenmesi anlamına geldiği için, biçim yönünden de tümüyle politik bir eylemdir.

Bütün bunlardan, ülke çapında bir genel eylemin, proletaryanın sınıf mücadelesinin oldukça ileri ve üst bir biçimi olduğu sonucu çıkar. Bunun daha doğru ve tam anlaşılabilmesi için, Türkiye gibi bir ülkede ve hele de Türkiye'nin bugünkü koşullarında yaşanacak toplu bir sınıf hareketi ile, barışçıl bir geleneği ve bu çerçevede belli yasal kazanımları olan Avrupa işçi hareketinin alışılmış genel grevleri arasındaki temelli farkın gözönünde bulundurulması gerekir. Türkiye'de az-çok başarılı bir militan genel grev, rejime vurulmuş ciddi bir politik darbe ve sınıf hareketinin gelişme seyrinde çok önemli bir sıçrama anlamına gelir. Dolayısıyla, eğer Türkiye gibi bir ülkede militan bir genel eylem sınıf hareketinin oldukça ileri ve etkili bir mücadele silahıysa;

işçi sınıfının, ortada eyleme dönük ciddi olmak bir yana herhangi bir önhazırlık ve eyleme güvenle sahip çıkacak ve yönlendirecek bir önderlik yokken, işçi sınıfının bu çapta bir eyleme inançlı ve etkili bir katılımı nasıl beklenebilir? İşçi sınıfı, güvenmediği, güvenmediğini her vesile ile hissettirdiği, eylem arifesindeki davranışlarında güvenilmezliklerini bir kez daha gördüğü sendika bürokratlarının ardından kavgacı bir ruhla bir genel eyleme katılabilir mi? 20 Temmuz bu sorulara kolayca değerlendirilebilir açıklıklar getirmiştir.

Şüphesiz, öyle durumlar olabilir ki, belli bir mücadele süreci içinde pişmiş, bu mücadele süreci içinde önemli moral, siyasal ve örgütsel kazanımlar biriktirmiş, verili durumda militan mücadele isteğini yalnızca şiarlarla değil eylemlerle de gösterebilen bir sınıf hareketi, tepesindeki sendika bürokratlarını genel bir eylem kararına zorlayabilir ve böyle bir kararın olanaklarını, kendi mahalli ve taban inisiyatifi ile az-çok etkili bir biçimde değerlendirebilir. Böyle durumlar, genellikle bu zemin üzerinde gelişme imkanı bulmuş komünist ya da devrimci örgütlerin "öncü" müdahaleleriyle de birleştiği ölçüde, genel eylem militan ve kararlı bir kimlik kazanabilir. Ve nihayet, merkezi sendikal bürok-rasinin ihaneti sonucunda eylem yenilgiyle sonuç-lansa bile, bu savaşılarak alınmış bir yenilgi olur. Sonrasına yine de olumlu kazanımlar bırakır.

Ya da bir başka durum sözkonusu olabilir. Kitle hareketi politik kaynaşmalar içinde gelişir. Grevler, direnişler, politik gösteriler, sokak çatışmaları, mahalli genel grevler zinciri birbirini izler. Hareket öyle bir dinamizm kazanır ki, olaylar tırmanışa geçer ve hareket kendini bir genel grev-genel direniş noktasında bulur. Böyle durumlarda hareket zaten kendi önünü tıkayan bürokratik-hantal örgütleri de bir tarafa iter. Eylemin ulaştığı düzey ve dinamizme uygun düşen yeni örgütlenmeler yaratır, bunlar hızla mahalli planda birleşir ve giderek ülke çapında merkezileşir. Burada olayların kendiliğinden tırmanışı ile her düzeyde ve alanda olaylara devrimci öncü müdahale içiçe gelişir.Ve asıl önemli olan nokta, bu tür bir gelişmede, hareket genel grev aşamasında kalmaz;zamanında ezilmediği durumlarda, bu gelişme silahlı bir genel ayaklanmaya doğru tırmanır, mücadeleler zinciri devrimde doruğa ulaşır.

Fakat bugünün Türkiye'sinde, bugünün politik koşullarında, bugünün işçi ve kitle hareketi gerçekliği ortamında, ne birinci ne de ikinci varsayıma uygun herhangi bir şey yoktur. Sınıf hareketi henüz son derece geridir. Politik yönden oldukça zayıf ve örgütsel bakımdan gelmişmemiştir. Militan bir kimlikten ve bürokratik cendereyi parçalayan devrimci bir inisiyatiften yoksundur. Dayanışma bilinci ve özellikle de pratiği son derece cılızdır (20 Temmuz öncesinde kamuoyunun gündemine yerleşen Gebze Direnişi, İstanbul ve İzmit işçilerinin herhangi bir eylemli desteğini alamamıştır). Dev-rimci hareket ise kendi konumundan işçi hareke-tinden daha kötü bir zayıflık içindedir. Genel bir eylemin oluşumunu sağlamak ve gidişatını etkilemek bakımından, örgütlü devrimci hareketin bugüne kadarki müdahaleci katkısı, denebilir ki ihmal edilebilir düzeydedir.

Böyle olunca, bugünkü verili koşullar içinde, 20 Temmuz'un zayıf bir girişim olarak kalması hiç de şaşırtıcı olmamalıdır. Yineleyelim ki, buna şaşmak, ülke çapında bir genel eylemin proleter sınıf hareketinin gelişme düzeyiyle ilişkisini kavrayamamanın bir göstergesi olabilir ancak.

Fakat daha da önemli bir sorun var. 20 Temmuz yalnızca bir genel uyarı eylemiydi. Genel bir iş durdurma eylemi olarak, kuşkusuz genel grev kategorisi içinde düşünülebilir. Böyle olsa bile yalnızca bir **uyarı** genel greviydi. İşçi sınıfı bu eylemiyle gücünü ve kararlılığını sermaye sınıfına ve hükümetine göstermiş olacaktı. İstemleri gözetilmez ve saldırıdan geri adım atılmazsa, bu saldırıyı bizzat püskürtmek ve bir dizi istemi sermaye hükümetine kabul ettirmek için (ve kabul ettirinceye kadar sürdürülecek) bir genel grev eylemine girişeceği konusunda, sermayeyi ve hükümetini uyarmış olacaktı. Dolayısıyla burada o an sonuç alma değil, fakat güç ve kararlılık gösterisi vardır. Eylemin süresi ve sınırı bellidir. Bu yönüyle aslında ülke çapında bir eylemin en geri ve en kolay biçimidir. Öyle ki, böyle bir eylemde merkezi sendika bürokrasisinin eyleme ihanetine rağmen az-çok bir başarı sağlamak, kısmi bir devrimci müdahale durumunda bile hiç de zor değildir.

Oysa istemleri ve hedefleri olan, bunların hiç değilse bir kısmını sermayeye dayatıp kabul ettirmek amacında olan bir genel grevde, durum tümüyle farklıdır. Böyle bir eylem merkezi bir yönetim, açık bir politika, eyleme ilişkin başarılı bir strateji ve taktik gerektirir. Eylem iki sınıfın ileri düzeyde ve ülke çapında bir karşı karşıya gelişidir. Her iki taraf da gücünü, kararlılığını, önderlik kapasitesini ve kıvraklığını en etkin biçimde göstermek zorundadır. Sendika kademelerini işçi sınıfı hainleri tuttuğuna göre, bu çapta bir eyleme hangi organizasyon ve önderlikle yanıt verilecektir? Durmadan genel grev çağrısı yapanlar sorunu hiç bu yönüyle düşünmüşler midir?

Genel grev-genel direniş üzerine döne döne eylem çağrısı çıkarmak, sorunları bu yönüyle dü-

şünmek ve bu açıdan hazırlanmak sorumluluğunu unutturuyorsa, ortada gerçekten "boşa atış" vardır. Genel grev istemi ve şiarı kitle hareketinin kendi bağrından yükseldi. Bu isteme sahip çıkmak ve onun ajitasyonunu sürekli olarak sürdürmek elbette önemlidir. Fakat 20 Temmuz gibi yalnız "uyarı" sınırları içindeki bir eylemin ortaya çıkardığı gerçekler ışığında da enine boyuna düşünmek gerekir. Yakın bir genel grev hayalinden kurtulmak, onu gerçekten olanaklı kılacak nesnel ve öznel koşullar üzerine düşünmek, açık bir fikir edinmek, ve kuşkusuz, işçi sınıfı tabanında etkin bir politik çalışma ile hareketi geliştirmek, böylece daha ileri eylem biçimlerini de olanaklı kılacak etkin, sabırlı, uzun süreli çaba içine girmek gerekir.

Hareketin öncü sektör ve birimlerden yoksunluğu

Bugünkü işçi hareketinin en temel zaaflarından biri de öncü sektör ve birimlerden yoksunluğudur. İşçi hareketinin bugüne kadar üzerinde fazlaca durulmayan bu zaafını 20 Temmuz belirgin bir biçimde ortaya sermiştir. Eğer özellikle büyük kentlerde şu veya bu işkolu ya da birkaç önemli sanayi birimi etkin ve sürükleyici bir tutum ortaya koyabilseydi, 20 Temmuz'un havası, gücü ve etkisi, özellikle de sokağa taşan kitlelerin oranı ve sokak eylemlerinin havası tümüyle başka olurdu. Örneğin Anadolu yakasında Cevizli Tekel birimi sokağa çıksaydı, ya da Ankara Asfaltı'nda bir kaç önemli fabrika aynı şeyi yapsaydı, ya da Topkapı vb. bir bölgede benzer bir inisiyatif gelişebilseydi, bunların herbiri kendi bölgesindeki bir çok önemli birimi de ardından sürüklerdi. Ya da hiç değils onlar üzerinde sarsıcı bir ajitasyon etkisi yaratırdı. Ne var ki Bakırköy Sümerbank işçilerinin kendine yakın bazı fabrikalarla birleşmeyi amaçlayan, fakat polis tarafından tehlike sezinlenerek engellenen dikkate değer girişimi dışında, 20 Temmuz'da böyle bir girişime tanık olunmadı.

Uluslararası işçi hareketinin olduğu kadar Türkiye işçi sınıfının geçmiş deneyimleri de, özellikle genel bir eylem sözkonusu olduğunda öncü sektör ya da birimlerin çok özel bir önem taşıdığını göstermiştir. İngiltere'yi 1926 yılında 9 günlük militan bir genel greve, güçlü direniş geleneği olan maden işçileri sürüklemişlerdir. 15-16 Haziran Direnişi, mücadele bilinci ve kararlılığı güçlü bazı fabrika birimlerinin öncelikle harekete geçmesi ve yürüdüğü güzergah boyunca önüne gelen fabrikaları boşaltıp ardından sürüklemesi sayesinde, o unutulmaz güce ve görkeme ulaşabilmişti. Yakın zamanda Zonguldak madencilerinin tüm işçi hareketini derinden etkileyen ve sendika bürokratlarını 3 Ocak'ta bir genel eyleme bizzat zorlayan direnişi buna bir başka örnektir. Kamu çalışanları kesiminde sağlık işkolu ile belediye çalışanları da aynı konuda örnek verilebilir.

Fakat 20 Temmuz işçi hareketinin bu alanda kalıcı mevziler yaratamadığını gösterdi. Hareketi sürükleyecek öncü birimlerin yokluğun genel eylemin bir başka temel zaafı olarak ortaya çıktı. Bu olgu, komünistlerin, belli bir değerlendirmenin ışığında seçilmiş, özel ve ısrarlı bir çalışmayla üzerinde yoğunlaşılmış birimler sorununun hareketin genel gelişimi için taşıdığı önemi daha somut düşünmelerini gerektirmektedir.

20 Temmuz ve Sendika Şubeler Platformu

20 Temmuz'un bir başka önemli dersi ise sendika alt kademeleriyle ilgilidir. Yeni dönem liberallerinin sevdalandığı ve işçi hareketi için en önemli çıkış olarak gördüğü Şubeler Platformundan sözediyoruz. 20 Temmuz açıklıkla göstermiştir ki sendika şubelerinde kuşkusuz tek tük demokratlar vardır, fakat mücadeleyi sürükleyecek devrimciler yoktur. "Dürüst"lük, "namuslu"luk gibi kendi başına boş ahlaki kategorileri bir yana bırakırsak, bazı şubelerde, en iyi niyetli bir politik yaklaşımla ancak küçük-burjuva demokratları diyebileceğimiz bazı insanlar var. Ne var ki işçi sınıfının sendika hareketi içinde demokrat dostlara değil devrimci önderlere ihtiyacı var. Unutmamak gerekir, bu reformist demokratlar işçi sendikalarının başındadırlar. İçlerinden birkaçını dışında tutarsanız, tüm ötekiler gerçekte sendika bürokrasisinin bir parçasıdırlar. Sınıf hareketini bugünkü barışçı-uysal çizgide tutabilmek için merkez yönetimlerine göre daha incelikli manevralar içindedirler. Bunun platformu ise tam da o çok övülen Sendika Şubeleri Platformu oluyor. Bu platformların sınıf hareketini bir adım daha ileri taşımak için ne yaptıklarını işçi kitleleri önünde sorgulamak, bugünün önemli görevlerinden biridir. Bir-ikisi hariç tüm öteki şubelerin 20 Temmuz'da ve örneğin İstanbul'da ne yaptıklarının üzerine gidilmelidir. Görülecektir ki, içlerinden çoğu kılını bile kıpırdatmamıştır. Öteki bazıları, örneğin Harb-İş İstanbul Şubesi yöneticileri, kısa bir eylemden sonra, Aksaray'a yürümek isteyen işçi kitlesini toplayıp işbaşına geri götürmüşlerdir (ki bu olayın kahramanı, öte yandan, küçük-burjuva demokrat dostlarının gönlünü "Yaşasın iş-ekmek-özgürlük mücadelemiz!" diyerek hoş etmekten de geri durmamaktadır).

Oysa Şubeler Platformu'nun "namuslu" ve

"dürüst" bürokratları 20 Temmuz kararının onurunu yüklenmekle kalmamış, eylem öncesinde yayınladıkları bildiride şu somut çağrıyı da yapmışlardı: *"Haydi eyleme katılmaya, direnmeye. Şimdi görevimiz; eşimiz, çocuğumuz, arkadaşımız, dostumuzla eylem günü meydanları doldurmak, taleplerimizi haykırmaktır"*. Kuşkusuz çağrı güzel! Ya pratik? Bir başka vesileyle ifade ettiğimiz gibi, *"Bu alt kademe bürokratlarında, küçük-burjuva demokratizminin bu 'dürüst ve namuslu' dostlarında laf çok, fakat günü geldiğinde eylem yok"!*

Bu onların ahlakıyla değil, öncelikle politik konumuyla ve tutumuyla ilgili bir sonuçtur. Reformizm bunların ruhuna sinmiştir. Onlarda sınıf hareketini ileriye taşıyacak devrimci bir dinamizm aramak kendini ve başkalarını aldatmaktır.Bu bürokratların sınıf ilişkileri de gerçekte bürokratik sendikal geleneğe ve işleyişe göredir. Bağımsız bir inisiyatife sahip işçi komitelerinden öcü gibi korkarlar. Onları ancak kendi uzantıları olmak, kendi denetimleri dışında hareket etmemek kaydıyla kabul edilebilir ya da katlanılabilir bulurlar. Bir genel eylem öncesinde bile olağanüstü bir işyeri işçi temsilcileri toplantısı yapmak ihtiyacı duymazlar. Bu "namuslu ve dürüst" reformistler üzerinde onla-rın özürcüleri durumundaki bazı reformist odakları (İP ve TDKP vb.) ele alırken biraz daha durmamız gerekecek.

20 Temmuz ve ileri işçi kuşağı

20 Temmuz fabrika ve işyerlerindeki ileri işçiler açısından ne göstermiştir? Bu sorunun yanıtına geçmeden önce belirtelim ki "ileri işçi" kategorisi gerçekte çok heterojen bir bileşimden oluşmaktadır. Siyasal bilinç düzeylerinden ve devrimci örgütlerle bağlarının somut durumundan bağımsız olarak, proleter kitle hareketinin ortaya çıkardığı ve bu hareketin seyrinde şu veya bu biçimde rol oynama konumunda bulunan oldukça geniş bir kesimdir bu. Duygusal olarak sosyalizme eğilimlidirler. Fakat gerçek politik düşünüş ve davranış biçimleriyle güçlü bir biçimde reformizmden etkilenmişlerdir. İçlerinden henüz küçük bir azınlık devrimci örgütlerle şu veya bu düzeyde örgütlü bağ içerisindedir. Ne var ki devrimci hareketin çok büyük bir bölümüne egemen küçük-burjuva demokratizmi, örgütlü bağ içindeki bu unsurların bile düşünüş ve davranışta az ya da çok reformist konumu sürdürmelerine yolaçmaktadır. Geçmişte Kağıthane, yakın günlerde ise Gebze direnişi, devrimci olmak iddiasındaki bazı gruplara yakın unsurların pratikte reformist tutumların taşıyıcıları olduklarını somut olarak göstermiştir. Bunların izledikleri davranış çizgisi ya direnişlerin kısırlaşıp yozlaşmasına (Kağıthane), ya da utanç verici bir teslimiyetle sonuçlanmasına (Gebze) yolaçabilmiştir. Çoğu kere daha sıradan, görünürde sosyalist politik bilinci daha zayıf ileri işçiler, şu veya bu grup taraftarı işçilerden daha tutarlı ve militan bir mücadele çizgisine yatkın olabilmektedirler.

Bugünkü durumları ve kusurları ne olursa olsun, bu ileri işçi kesimi, işçi hareketinin yıllardır biriktirdiği en önemli kazanımlardan biridir. Komünistler bu işçi kategorisinin zaaflarına bu kesime bir çizgi çekmek için değil, tam da objektif durumlarının doğru kavranılması temeli üzerinde, kendi görevlerine açıklık kazandırmak için işaret ederler. İşçi hareketi içinde reformizme ve onun devrimci hareketteki yankısı olan küçük-burjuva demokratizmine karşı ideolojik-politik mücadele ile sosyalist bilinci ve devrimci militan sınıf tutumunu yaygınlaştırma çabası, tam da bu ileri işçi öğeleri kazanma mücadelesidir. Bu işçi kesiminin bugünkü zayıflığı, gerçekte sosyalizm ile sınıf hareketinin birleştirilmesi sürecinin, demek oluyor ki komünistlerin sınıfın ileri kesimlerini sosyalizme kazanma ve devrimci sınıf partisi olarak örgütleme çalışmasının zayıflığının bir göstergesidir. Sözkonusu zayıflık bu işçilerin ya örgütsüzlük ortamında ve bilinç karışıklığı içinde bocalamalarına, ya da örgütlülük adı altında küçük-burjuva demokratik akımlar tarafından demokratik bir politik bilinçle sınırlanmalarına, böylece gerçek sınıf tutumlarından uzaklaşmalarına ve bozulmalarına yolaçmaktadır.

Örgütsüzlüğün ve devrimci sosyalist bir perspektiften yoksunluğun yarattığı tüm zayıflıklara rağmen, pervasız bir sermaye saldırısı ile işçi kitlelerinin birikmiş hoşnutsuzluğu üzerine gelen 20 Temmuz eyleminde, ileri işçiler etkin bir rol oynayabilirlerdi. 20 Temmuz'a güçlü ve militan bir hava kazandırabilirlerdi. Komünistler eylemi önceleyen değerlendirmelerinde bu olanağa özellikle işaret etmişlerdi:

"Bu kez eylem yaygın olarak işyerlerinde gerçekleşecektir. Böylesine genel bir eylemi işyerleri düzeyinde denetim altında tutmak konusunda ise bürokratların olanakları sınırlıdır. Bir çok yerde eyleme militan bir hava kazandırmak, sokaklara doğru taşımak için imkanlar vardır. Yeter ki devrimci işçi önderleri buna cesaret etsin, enerjik bir inisiyatif ortaya koyabilsinler. Unutmamak gerekir ki 20 Temmuz 5 Nisan'ı izleyen kapsamlı bir sermaye saldırısının üzerine gelmektedir. Yaşam koşulları iyice kötüleşen ve kitlesel tensikatların konusu olan işçilerin öfkeleri burnundadır. Bir kez daha herşey gösterilecek devrimci cesaret ve

inisiyatifle orantılı olacaktır." (15 Temmuz '94)

Ne var ki bu beklenti gerçekleşmedi. İleri işçiler, pek az olumlu örnek dışında, devrimci cesaret ve inisiyatif gösteremediler. Bu olgu, komünistlerin eylem sonrası değerlendirmelerinde açıkça ve yüreklice dile getirildi: *"20 Temmuz genel uyarı eylemi, bu 'ileri' kesimin sanıldığında da geri, cesaretsiz, eyleme dönük inisiyatiften önemli ölçüde yoksun, sokak eyleminin riskleri karşısında korkak olduğunu açıkça göstermiştir. ... Burada yalnızca yaygın olan eğilime değiniyoruz ve bu elbette öncü unsurların bir çok fabrikada ve özellikle kamu işyerlerinde gösterdikleri olumlu çabaları gölgelememelidir."* (1 Ağustos '94)

Kuşkusuz bu bir suçlama değil. Yalnızca mevcut durumun, bugünkü ileri işçi kesimi gerçeğinin, objektif bir tanımıdır. Ve amacı, bir kez daha sınıf hareketine dönük yakıcı devrimci görevlere işaret etmektir. Yukarıdaki sözlerden sınıfa ya da sınıfın ileri kesimlerine güvensizlik sonucu çıkaranlar, ancak basit demagoglar ya da iflah olmaz kuyrukçular ile işçi dalkavukları olabilir. Bir çok eylem ve kuşkusuz son olarak 20 Temmuz eylemi, ileri işçi kesimlerinin bu zaaflarını tüm açıklığı ile ortaya koymuştur. Temelde bunun sorumluluğu işçi sınıfı devrimcileri olmak iddiasındaki bizlerin omuzlarındadır. Sınıf öncüsü bizimle değil, örgütlü siyasal çabamızla biz onunla buluşmak sorumluluğu ile karşı kaşıyayız. Eğer bugüne kadar biz bu doğrultuda fazla bir mesafe katedememişsek, son eylemle bir kez daha ortaya çıkan mevcut durumun dolaysız siyasal sorumluluğunu taşıyoruz demektir. Bu tartışılamaz bile. Fakat bu hiç de bizim mevcut durumu olduğu gibi, tüm çıplaklığı ile ortaya koymamıza ve tanımlamamıza engel değildir. Tersine, doğru ve sağlıklı bir devrimci müdahale için, rahatsız edici gerçek olduğu gibi görülmeli, tahlil edilmeli ve tanımlanmalıdır. Daha da önemlisi, bu gerçeği yalnızca kendimize saklamamalı, bu gerçekliğin nesnel ifadesi olan ileri işçinin kendisine de tüm acımasızlığı ile açıklamalıyız. Polisin hayvanca saldırısı ve tehditi başlayınca, dolayısıyla "öncüler" olarak kendileri için gözaltı ve tutuklanma riski doğunca, hemen "Biz bu direnişi nasıl bitirebiliriz" korkusuna ve telaşına kapılan, salt bu kaygıyla utanç verici bir teslimiyeti bilinçli olarak seçen sözde "devrimci" işçiler var bugün. Bunların yüzüne kendi gerçeklikleri kırbaç gibi şaklatılmadığı sürece ve şanlı Gebze Direnişi dalkavukluğu ile yetinildiği takdirde, sınıf hareketinde ve devrimci militan sınıf tutumunda bir arpa boyu yol almak mümkün değildir.

İleri işçi kesimi bahsinde son olarak Kürt işçilerinin durumuna da kısaca değinmek durumundayız. Sınıfsal ve ulusal çifte baskı altındaki Kürt işçilerin, devrimci fikirlere ve mücadeleye daha kolay eğilim duyduğu ve ileri işçi kesimi içinde önemli bir yer tuttuğu bilinmektedir. Fakat olaylar gösteriyor ki, bu kesimin Kürt özgürlük mücadelesine duyduğu olağan yakınlık gitgide onların sınıf cephesinde oynayabileceği olumlu rolü sınırlayan, hatta önemsizleştiren sonuçlar yaratmaktadır. Bu verili sonuç, özgürlük mücadelesine duyulan yakınlığın milliyetçi ideolojik çarpıklıklara yolaçtığını, ulusal dargörüşlülüğü beslediğini, sonuç olarak sınıf bilincini felce uğrattığını gösteriyor. Bunun politik-partik sonucu, sınıf hareketinde etkin bir devrimci rol oynamaktan geri durma, politik ilgiyi Kürdistan'daki mücadeleyle sınırlama ve ona kilitleme, sınıf cephesinde ise yalnızca çalışma ve yaşam koşullarına yönelen dolaysız saldırılara tepki verme, bunu da doğal olarak ekonomik-sendikal bir çerçevede tutma biçiminde yansıyor. Genel değil fakat yaygın durum budur ve bu sınıf hareketi için çok temelli bir zaafın ifadesidir. Çifte baskı altında olmak sınıf bilinçli bir Kürt işçisine sınıf hareketinin devrimci gelişiminde çok daha etkin ve özel bir rol oynamak sorumluluğu yüklemektedir. Bu sınıf hareketinin gelişimi için çok özel bir olanaktır. Kaldı ki mensup bulunduğu Kürt halkının özgürlük mücadelesine en etkin katkının yolu da budur. Eğer bir Kürt işçisi bunu unutur, kendisini yalnızca ya da büyük ölçüde ulusal baskının getirdiği sorunlarla ve ona karşı mücadeleyle sınırlarsa, bu onun sınıf bilincinden yoksun olduğunu, ulusal soruna kendi sınıf çıkarları ve konumundan değil, Kürt burjuvazisinin konumundan yaklaştığını gösterir. Ezilen sınıfa mensup bir işçide ulusal dörgörüşlülük eğilimi ve tutumu, kendi burjuvazisinin ideolojik-politik hegemonyasının dolaysız bir göstergesidir.

Komünistler bu soruna çok ayrı bir önem vermelidirler. Sınıf hareketinin devrimci gelişimini sağlamak ve sınıf öncüsünü sosyalizme kazanmak mücadelesinin, aynı zamanda ulusal hareket ile sosyalist sınıf hareketi arasında ideolojik-politik net ayrımlar çizmeyi, milliyetçi ideolojiye ve dargörüşlülüğe karşı sistematik bir mücadele vermeyi gerektirdiğini bir an bile unutmamalıdırlar.

* * *

20 Temmuz'a ilişkin değerlendirmeler bahsinde, bir de Şubeler Platformu üzerinden sendika bürokrasisinin özürcülüğünü yapanların durumlarını ele almak gerekmektedir. Bu hiç de onur verici olmayan davranışın iki önemli ve bu alanda birbiriyle yarışan temsilcisi İP ve TDKP'nin soruna yaklaşımlarını gelecek sayımızda ele alacağız.

Nijerya işçi hareketinde yeni evre

Nijerya işçi sınıfının mücadelesi genel grev, siyasal grevler ve sokak yürüyüşleri ile yeni bir evreye ulaştı. Sendika bürokratları, işçilerin mücadele hedefini, 1993'te seçilen Abiola'nın devlet başkanlığının cunta tarafından engellenmesi sorunuyla sınırlandırmaya çalışıyorlar. Fakat rejim, Abiola'nın cezaevinden çıkartılarak başkanlığa getirilmesini sağlayacak politik esneklik koşullarına sahip değil. Zira onlar Abiola'nın başkanlığa getirilmesi durumunda, işçilerin yeni ekonomik ve siyasi taleplerle mücadeleye devam edeceğini biliyor. Nijerya rejimi sendikaları, sendika bürokratları aracılığıyla dolaylı olarak yönetiyordu. Ancak petrol işçilerinin grevinin halen devam etmesi, sendikaların dolayısız denetimini gündeme getirdi.

İMF ve Dünya Bankası

Diktatör İbrahim Babangida Nijerya'da emperyalizmin çıkarlarını savunan bir diktatördü. Ülkeyi, İMF ve Dünya Bankası'nın direktifleri doğrultusunda yönetmekteydi. Böylece Nijerya yıllarca emperyalizme peşkeş çekildi. İşçiler ve emekçiler, hem yerli burjuvazi hem de emperyalizm tarafından sömürüldüler. Bu katmerli sömürü koşulları işçilerin tepkilerini yükseltmelerine yolaçtı.

İşçilerin tepkisini, yozlaşmış ve yıpranmış bir rejimle göğüsleyebilmek görece zordu. Böylesi bir siyasal ortamda general Sani Abache devlet başkanı ilan edildi. Sani Abacha rejimi, İMF ve Dünya Bankası'na olan hoşnutsuzluğu kendi lehine kullanmaya çalıştı. Bu iki emperyalist kurumun, ülkeyi emperyalistler çıkarları doğrultusunda yönlendirmesini sınırlandıran bazı hamlelerde bulunuyor göründü. Nijerya'da liberal pazar ekonomisinde bazı gedikler açıldı. Bu düzenlemeler İMF ve Dünya Bankası şahsında emperyalist sistemi rahatsız etti.

Bilindiği gibi, kendi dayatmalarına uygun davranmayan ülkelere İMF ve Dünya Bankası kredi vermiyor. Bu iki kurum aracığıyla adeta bir borç denizinde yüzdürülen çoğu bağımlı ülkeler, uzun süre kredi alamadan ayakta duramıyorlar. Verilen krediler anapara ve faiz ödemeleri şeklinde tekrar emperyalistlerin kasalarına dönüyor."Kredi musluğunu keserim" tehdidiyle emperyalist sistem bu ülkeleri kendi çıkarlarının bir eklentisi haline getirmeyi başarıyor.

Öte yandan emperyalist ülkeler bağımlı ülkelere yaptıkları ekonomik ve askeri yardımları da bir şantaj malzemesi olarak kullanıyorlar. İMF ve Dünya Bankası'nın güdümüne girmeyen ülkelere emperyalistler "yardım" yapmıyorlar. Kredi ve "yardım" aracığıyla ülkelerin emperyalist reçeteleri kabul etmeleri isteniyor. Bu reçetelerin faturaları son tahlilde yine işçilere çıkarılıyor.

Mesela 1970'te Gana, İMF ve Dünya Bankası emirleriyle para birimini % 48,3 devalüe etti. Ancak bu kitlesel direnişlere yolaçtı. Nitekim iki hafta geçmeden sistemin imdadına askerler yetişti. Böylece Busia iktidarı devrildi.

Zambia'da ise 1986-87 yılları arasında, İMF'nin ülkenin en çok tüketilen yiyeceği olan mısırda sübvansiyonun kaldırılmasını istemesi, kitlesel bir kargaşaya yolaçtı. Bu dönemde Zambiya, dış borç nedeniyle, tümüyle İMF'nin yörüngesine girdi.

Zimbabve'de yaşananlar da çok farklı değil. Zimbabve'nin görece büyük bir tahıl stoğu vardı. Tahıl rekoltesinin düşük olması durumunda kullanılmak üzere stoklanmıştı. Ancak Dünya Bankası tahıl rezervinin dünya pazarına satılarak bütçe açığının kapatılmasını emretti. Bunu izleyen yıl ise kuraklık aşandı. Zimbabve çok daha yüksek fiyatla tahıl ithal etmek zorunda kaldı.

İMF ve Nijerya

İMF'nin bütün tehditlerine rağmen, Abacha rejimi emperyalizmin politikalarını olduğu gibi uygulamak yerine, bazı sınırlamalara başvurmak zorunda kaldı. Zira, mevcut işçi eylemliliklerinin daha yoğun bir sömürüye izin vermeyeceğinden korkuluyordu. İthalat devletin özel iznine bağlandı. Halbuki Babangida liberal, emperyalistlerin çıkarlarını kollayan bir ithalat rejimi uyguluyordu. Yanısıra Abacha rejimi ülkenin para birimi Naira'yı revalüe etti. Eskiden bir Dolar 40 Naira ederken bugün 22 Naira etmekte ve bu kur sabit tutulmaktadır. Babangida döneminde ise kurlar haftada bir, hatta günde bir ayarlanırdı.

Abacha rejiminin yalnızca bazı sınırlamalar getiren ekonomik politikası İMF'yi rahatsız ediyor. Geçtiğimiz günlerde bir İMF delegasyonu herhangi bir anlaşma yapamadan ülkeden ayrıldı. Nijerya'nın İMF'den görece "bağımsızlık"ını ne zamana kadar

koruyacağı ise belirsiz.

Nijerya petrol ihracatından yılda 5 ile 6 milyar dolar civarında gelir elde ediyor. Bu sayede ithalat için yeterli dövize sahip. Ancak Nijerya 30 milyar dolarlık bir dış borç yükü altında. Ödemeler düzenli yapılmıyor. Rejim dış borçları yeni bir düzenlemeye sokarak 2 milyar dolar ayırdı. Ancak, İMF hala da memnun değil. Zira politik planda da bütün dizginleri ele almak en az para kadar önemli. Nitekim bugün Nijerya'ya direktifler olduğu gibi dikte ettirilemediği için, İMF ve sözde bu ülkeye yardım yapmak isteyen emperyalist ülkeler yan çiziyorlar.

Grevler

Petrol işçileri haftalardır grevdeler. Diğer sektörlerde çalışan işçilerde de yoğun bir mücadele isteği ve azmi var. Bu koşullarda işçiler siyasi bir genel grev istiyorlardı.

42 sendikanın birleşmesiyle oluşan Ulusal İşçi Kongresi (NLC) bürokratları, işçilerin siyasi genel grev istemlerini bir süre engelleyebildiler. Ancak işçilerin yoğun mücadele isteğini kontrol altına almakta zorlandıklarından, üye sendikalar NLC'ye bir ültimatom vermek zorunda kaldılar. NLC bürokratlarının ya siyasi genel greve evet demeleri, ya da görevlerinden istifa etmeleri talep edildi.

Üye 17 sendika, NLC genel grev ilan etsin ya da etmesin, işi bırakacaklarını zaten ilan etmişlerdi. Ülkenin önemli sendikalarından Nupeng de (Petrol ve Doğalgaz İşçileri Sendikası) NLC'nin desteğinden yoksun olarak, 5 haftadır grevdeydi. Dahası petrol ve doğalgaz sanayi işçilerinde herhangi bir grev yorgunluğundan söz etmek olanaksızdı. Diğer sendikaların da bağımsız hareket edeceğinden çekinen NLC, 3 Ağustos'ta bir gün süren genel grev ilan etmek zorunda kaldı.

Öte yandan işçiler, grev yaptıklarından dolayı, işten atılabileceklerinin bilincindeydi. Kesintisiz yükselen enflasyondan dolayı yaşam standartları belirgin bir biçimde düşmüştü. Bu durum Nijerya işçilerinde militan bir ruhun gelişmesinde önemli bir rol oynadı. İşçiler eylemlerinin siyasi olduğunu her seferinde ifade ettiler. Onlar Abacha'nın istifa etmesini talep ediyorlar. Sendika bürokratları işçilerin düzene karşı hoşnutsuzluklarını, Abiola'nın işbaşına gelmesi talebi çerçevesinde, tekrar düzeniçi bir kanala akıtmaya çalışıyorlar. Rejim ise Abiola'nın işbaşına gelmesiyle eylemlerin sona ermeyeceğini ve yeni bir evreye yükselebileceğini biliyor.

İşçilerin grevler aracılığıyla mevcut askeri rejime yönelmeleri şimdilik Abiola'nın devlet başkanlığına getirilmesi çerçevesinde ifadesini buluyorsa da, Nijerya işçi sınıfı mücadelesi tarihinde önemli bir kilometre taşını ifade ediyor. Rejim sokaklarda eylem yapan işçilere kurşun ve gözyaşartıcı bomba kullanabilir, göstermelik olarak sendika bürokratlarını gözaltına alabilir. Ancak grevdeki işçileri tekrar çalışmaya zorlayamaz. Nijerya'da bu bilinç temelli bir işçi eylemliliği sözkonusu.

Bir günlük 3 Ağustos genel grevi

3 Ağustos genel grevinde işçiler başarılı bir sınav verdiler. Yürüyüş ve gösterilerde polis en az 3 kişiyi öldürdü, 6 işçi yaralandı. NLC'nin düzenlemek zorunda kaldığı siyasi genel greve bu konfederasyona bağlı 42 sendika katıldı. Bu sendikaların toplam üye sayısı 3,5 milyon. Genel grevle birlikte ülkenin ekonomik başkenti Lagos başta, tüm Nijerya'da ekonomik yaşam durdu.

Cunta şeflerinin televizyon ve radyodan savurdukları tehditlere rağmen memurlar da işbaşı yapmadılar. Ancak NLC siyasi genel grevi birinci gününde erteleyerek düzen uşaklığını teyid etti.

Haftalardır süren petrol işçilerinin grevi ülkede büyük sarsıntılara neden oldu. Yakıt yetersizliği nedeniyle Lagos "ölü" bir kent haline geldi. Bankalar ve dükkanlar kapandı.

Siyasi genel grevden önce de grevde olan petrol işçileri, askeri rejim iktidarı bırakmadan eylemlerinin son bulmayacağını tekrarladılar. Petrol işçilerinin sendika bürokratları, grev boyunca Abacha rejimiyle sürekli diyalog halindeydiler. Ancak işçilerin kararlı tutumu onlara fazla manevra imkanı bırakmıyordu. Bu nedenle grevde olan petrol işçileri sendikası Nupeng ile Pengassan ve NLC bürokratları cunta tarfından görevden alındılar. Sendikalar dolaysız olarak askeri rejimin denetimine girdi.

Rejim İMF'nin acı "reçete"lerini sistemin kaldırabileceğinden emin değil. Nijerya'nın bu "reçete"leri kabul etmesi, sömürünün katmerleşmesi anlamına geliyor. İşçilerin ise bu duruma tahammülü giderek azalıyor.

Tüm bu gelişmeler, özellikle son dönemde Nijerya işçilerinin siyasal grevlerine yolaçıyor. İşçiler, siyasal grev, genel grev ve sokak gösterilerinde kendi güçlerinin bilincine varıyorlar Bu sayede sınıf birliğinin ve dayanışmasının önemini kavrıyorlar. Nijerya'daki işçi mücadelesi, burada komünist bir örgütü yaratmada büyük kolaylıklar sağlayacak bir zeminde gelişiyor.

Yoldaşlık üzerine

Marksist-leninist bir ideolojik temel ve bunun doğal bir uzantısı olan örgütsel yapı içerisinde - gönüllü birlikteliktir bu- biraraya gelen komünistler arası ilişki yoldaşlık ilişkisidir. Bu, insani ilişkilerin en güzeli, yüce bir değerler bütünüdür. Fedakarlığı, paylaşımı, yürek dolusu sevmeyi, en saygın yaklaşımı, tereddütsüz canını ortaya koymayı anlatır. Hatırlandığında gülümsemedir, kararsızlığında güç kaynağı, çelişkilerinde dost elidir omuzlarında. Kavganın sıcaklığını birlikte hissetmek, yürekteki heyecanı aynı tadda yaşamak, acılara birlikte göğüs gerebilmektir. Güvendir, inançtır, bağlılıktır.

Kapitalizm en doğal insani değerleri bile ayaklar altına almış, bireyciliği, çıkarcılığı baştacı yapmıştır. Mevcut sistemde en kutsal kurum olarak gözüken ailede bile, bireyler arası ilişkiler çıkar ilişkisi üzerine kurulmuştur. Toplumun geneline de çıkar temelinde kurulan, meta karakteri kazanmış ilişkiler egemendir. Buna karşın, hiç bir çıkar üzerine kurulmaz bizim ilişkilerimiz. Gözettiğimiz biricik çıkar, devrimci mücadelenin ve örgütün çıkarlarıdır. Bir devrimci için bunun üzerinde bir şey sözkonusu olamaz. Olduğunda ise ciddi kusurlar var demektir. Kariyerizm, sekterizm, liberalizm gibi ucube olgular, devrimci kişilikteki zaafiyetin göstergeleridir ve tahammülsüz olmayı gerektirir.

Yoldaşlar arası eleştiri-özeleştiri mekanizması, zayıflıkların üzerine gidilmesi, ilişkilerin gelişmesi, mevcut sorunların aşılması için devrimci tarzda kullanılmalıdır. Farklı mantıkla yapılan eleştiri ise sığdır, çiğdir, işlevsizdir. İlke ve kurallar üzerinden düz bir mantıkla yapılan eleştiri kazanıcı olamaz. Eleştiriye tabi tutulan yoldaş çok iyi tanınmalı, bir çok yönüyle değerlendirilmeli, olayın nesnel mantığı sorgulanmalı, ve bunun sonucu sıcak ve kazanıcı bir tarzda eleştiri yapılmalıdır. Böyle yaklaşılmadığımda eleştiri işlevsiz ve yıpratıcı bir özellik kazanır.

Gerçek anlamda bir yoldaşlık ilişkisinin yerleşebilmesi ancak bunun kavranabilmesiyle olanaklıdır. Birilerinin birilerine "yoldaş" demesi yoldaşlık için yetmiyor. Bu kelimenin sarfedilmesi bile sorumluluk yüklüyor kullananan kişiye.

Düşünce sistematiği, birbirine yaklaşım ile güven veren bir kişilik sergilenmeli, bütünlük ve kaynaşma yaşanabilmelidir. Kuşkusuz bu hiç sorun yaşanmayacak anlamına gelmiyor. Gerektiğinde çok şiddetli çatışmalar da yaşanacaktır, fakat önemli olan bunların devrimci bir tarzda yaşanmasıdır.

Yoldaşların birbirine sevgi ve bağlılığı, körü körüne bir şey değil, bilinçli bir yaşayıştır. İnsanın insan tarafından sömürülmediği bir dünya için kavgaya atılmış biri, sevgilerin en büyüğüne layık demektir.

Devrimci kişilik, zayıflıklarını kabul etme cesareti gösterebilmektir de aynı zamanda. Birlikte mücadele ettiğimiz yoldaşlar içinde, içinden kopup gelinen burjuva kültürün etkilerini ya da davranış biçimlerini taşıyanlar çıkacaktır. Bireyciliktir, rekabet duygusudur, üstü örtülü kıskançlıktır, kullanılan dildir, karşı cinse yaklaşımdaki çarpık kavrayıştır, sorunları başkaları üzerinden izah etmektir vb., vb.

Arka planında asıl olarak ideolojik zayıflık, burjuva kültür ve ideolojisinden kopamamak, komünist kimliğin içselleştirilememesinden kaynaklanan sorunlar vardır. Bunun en bariz örneği ise bireyciliktir. Bunun aşılabilmesinin yolu komünist bir yaşam ve düşünüş tarzının oluşturulabilmesinden geçiyor. Varsa başarılar, bunlar ortak başarılardır, ortak hazzı getirir. Varsa sorunlar, bunlar da ortaktır, oturup üzerinde düşünmek, ortaya koymak gerekir. Eğer bir organın, bir birimin vb. organik bir parçasıysak, onun sorunlarının da doğrudan muhtabıyız demektir. "Ben yapmadım", "şundan bundan kaynaklandı", biçiminde yaklaşamayız. Sorunları başkaları üzerinden izah edemeyiz. Bunlar yalnızca karşılıklı güveni zedeleyecektir.

Yoldaşlar arası ilişkinin en önemli boyutu, ideoloji ve örgüte güvenle doğrudan bağlı olarak, birbirine olan güvendir. Bir militanın çevresine ve yoldaşlarına güven verebilmesi için kendisine güvenmesi şarttır. Kapitalist düzenden tüm bağlarını koparmamış, sağlam bir ideolojik zeminde ayakları üstüne basmayı başaramamış biri, zayıflıklarla malül ve kendine güvensiz olacaktır. Böyle bir unsur düşmanla yüzyüze geldiğinde yoldaşlarını ve örgütünü savunmayı başaramayacaktır.

O halde en önemli görevlerimizden biri, düzenle tüm bağları koparıp atmak, yaşamımızı sürekli bir biçimde devrimcileştirmek ve kendimizi sürekli yenilemektir.

F. SERTAÇ

Okurlardan / Yoldaşlardan...

Mersin Belediyesi'nde direniş

Yerel seçimler sonrasında belediyelerdeki işçi kıyımından Mersin Belediyesi de payını aldı. İkibinin üzerinde işçi atıldı. Burjuva basın bu işçilerin çalışmadan para yiyen asalaklar oldukları doğrultusunda bir propaganda yürüttü. Böylece onlara verilecek desteğin önüne geçmeye çalıştılar. Sendikacıların da yardımıyla işçileri direnişe geçmeden parçalayıp dağıtmaya çalıştılar. Ödenen tazminatlar bunda etkili oldu. Hiç bir zaman böyle bir toplu parayı birarada göremeyen işçiler, kendi başlarının çaresine bakma yolunu tuttular.

Atılanlardan 60'ın üzerindeki işçi ise tazminatlarını almayı reddetti. İşe geri alınmak talebiyle Mersin Büyükşehir Belediyesi önünde eyleme başladılar. Bir imza kampanyası başlatarak 20 binin üzerinde imza topladılar. Bu kampanya ile halka kendi sorunlarını anlatma imkanını da kazanmış oldular.

İşe geri alınmak için mücadelede kararlı görünmelerine rağmen, kararsızlıklar da yaşanıyor. Direnişlerin bölük-pörçük olması, direnişe geçenlerin biraraya gelerek güçlü ve tek bir ses olarak davranamaması, maddi bakımdan düştükleri güç durum ve tüm bunların üstüne zaten tümüyle umutlarını kestikleri sendikacılardan hiç bir destek göremeyişleri yaşanan kararsızlıkta önemli bir rol oynuyor.

Tüm bu eksikliklere ve karşılaştıkları güçlüklere rağmen, yerel radyo ve televizyon istasyonlarını zorlayarak kamuoyunu duyarlı hale getirmeyi başardılar. Artık insanların bir çoğu çalışmadıkları gerekçesiyle bu insanların işlerinden atıldıklarına inanmıyor.

İşçiler ve emekçiler, kendi hak arayışlarında yollarını kesen, kendilerini uzlaşmacı-boyun eğen durumuna sokmaya çalışan sendika ağalarının ne kadar ikiyüzlü ve kimlerin hizmetinde olduğunu artık çok iyi biliyorlar. Bundan böyle bizler düzen yanlısı sendikacılara umut bağlamayı bir yana bırakmalı, onları başımızdan defederek, sendikalarda kendi gücümüzü, kendi sesimizi hakim kılmalıyız.

D. Çoşkuner/Mersin

Komünistler görev başına!

Burjuvazi, ekonomik olarak saplandığı batakta biraz olsun soluklanmak için, içeriği daha fazla sömürü olan saldırı paketlerinden ilkini "5 Nisan Kararları" adı altında uygulamaya soktu. İşsizler ordusuna şimdiden yüzbinleri kattı. Bu sayı gittikçe artmaktadır. Bazı KİT'ler peşkeş çekilmeye başlandı. Tüm tüketim mallarına yapılan yüzde yüzleri aşan zamlar, insanları artık ucuz ekmek için kuyruğa girmek zorunda bırakıyor. Türk Lirası sürekli değer kaybediyor. Sadece bir kaç büyük banka şimdilik ayakta gibi görünüyor. TYT Bank, Marmarabank, Impexbank'ın bankacılık faaliyetleri tamamıyla durduruldu, yani battı. Borsa aracı kuruluşlarının repo açıkları 1,3 trilyon lira düzeyinde. SPK-Türkinvest'in ardından dokuz aracı kurumun faaliyetleri durdu, vb., vb...

Kriz kapitalist düzenin kendi doğasından kaynaklanmaktadır. Dolayısıyla gelecek olan diğer paketler de bunların çöküşünü durduramayacaktır. TÜSİAD uzun bir dönemdir yeni paketleri dayatmaktadır. Önümüzdeki dönemde saldırı daha da boyutlanacaktır.

Mevzii olarak kendiliğinden gelişen ufak çaplı eylemlilikler hariç, işçi sınıfı bugünkü topyekün saldırıya karşı halihazırda etkili bir karşı koyuş gereçekleştiremedi. Bunun da köklü sebepleri vardır. Yıllardır sınıf mücadelesinin önünü kesen, eylemleri sürekli kıran sarı sendikacılar en önemli barikatlardan biridir. İşçi sınıfının iktidar perspektifiyle topyekün bir karşı saldırıya geçememesinin bir diğer nedeni de, son otuz yıldır kendilerini sınıfın öncüsü ilan eden

ve bir tür kitlelerin kuyruğundan kopamayan, sınıfın önünü açamayan, onu ufuksuzlaştıran küçükburjuva halkçı akımlardır.

Düzenin her kurtulma çabası, onu daha fazla batağa saplamaktadır. Kriz yapısaldır, kapitalizmin kendi işleyişinden kaynaklanmaktadır. Bu da devrimci durumun her yönüyle olgunlaşmasının nesnel zeminidir. Bu şartlarda biz komünistlere düşen çok şey var. Bunların başında marksist-leninist ihtilalci proletarya partisinin örgütlenmesinde, daha çok enerji, daha fazla güç harcamak gelmektedir. Çünkü harcayacağımız güç ve enerji, bu savaşı proletarya ve emekçi halkın lehine çevirecektir. İşçi sınıfının hemen şimdi bu partiye ihtiyacı vardır.

Proletaryanın ihtilalci partisini yaratmak ve sermayenin kalelerinde kızıl bayrağı dalgalandırmak için ileri!

A. Demir/İstanbul

20 Temmuz bizim için de bir başlangıç olmalı

20 Temmuz eylemliliği emekçilerin beklentisine yanıt verememesine karşılık, yine de onlar 20 Temmuz'u bir "başlangıç" sayıyorladı. Sermayeye karşı topyekün mücadelenin bir ilk basamağı olarak değerlendiriyorlardı. Bu değerlendirme ve ruh hali "20 Temmuz başlangıç, mücadele sürecek!" sloganında ifadesini buldu. Bu slogan coşkuyla atılan sloganların başında geldi.

Politik sloganların atılmasından açık bir rahatsızlık duyan sendika bürokratları, "Cevzili-Tekel önünde çatışma çıkmış, birleşmemizi engellemeye çalışıyorlar. Sağduyulu davranalım. Komitenin saptadığı sloganların dışına çıkmayalım. Provokasyona gelmeyelim" vb. sözlerle geleneksel uzlaşmacı rollerini oynadılar. Emekçiler ise bu çağrıya "20 Temmuz başlangıç, mücadele sürecek!", "İşçi-memur elele gene greve!", "İşçiler birleşin, yaşasın devrim ve sosyalizm!" vb. sloganlarla karşılık vererek onlara iyi bir ders verdiler. Bir başka olumluluk ise, işçilerin ve emekçilerin kortej görevlilerinin "kendi kortejinizde yürüyün" yaklaşımlarına gösterdikleri tepki ve müdahale oldu.

Ancak alanda açık bir biçimde devrimci önderlik boşluğunu, devrimci cesaret ve inisiyatif yoksunluğunu ve çıkışsızlığını yaşadı emekçiler. Devrimci hareketin alandaki etkinliği, kendi grupsal varlıklarını kuşlama, slogan vb. aracılığıyla ifadelendirmenin ötesine geçemedi.

Miting alanındaki sınıf ve emekçilerle devrimci bir biçimde birleşebilecek, gerçekten de eylemliliği bir üst düzeye taşıyacak perspektife sahip tek hareket bizdik. Hareketimiz, *Ekim*'de "20 Temmuz: Yeni Bir Başlangıç" başyazısında ortaya koyduğu perspektif ve isabetli değerlendirmeleriyle bunu açıkça saptamıştı. Nedir ki 20 Temmuz'a dönük yürüttüğümüz faaliyetler ve hazırlığımız bu kucaklaşmayı sağlayacak düzeyde gerçekleşmedi. Bildiri, afiş vb. temel taktik ve sloganlarımızı içeren propaganda materyallerini, gerek sınıfın mücadele ve direnişlerinin başlangıcı sayma kararlılığını kavrayabilecek, gerekse de karşı devrim cephesinin çok önceden başlattığı karşı propaganda ve çalışmalarının etkisini önemli ölçüde sınırlayabilecek düzeyde kullanamadık. *Ekim*'in 20 Temmuz öncesi yaygın dağıtımı gerçekleştirebilirdik. 20 Temmuz öncesi daha sistemli bir tartışma yürütebilir, özellikle öne çıkarılması gereken sloganları saptayabilirdik. vb. vb. Tüm yetersizliklerimize karşın devrimci öfke ve ruhumuzla, sınıf kinimizle alanlardaydık. Yaptığımız kuşlamalar, attığımız sloganlar sınıf ve emekçilerle devrimci temelde birleşebilmemizin araçları oldular. Etkileri süreç içinde görülecektir. Güçlerimiz daha önceki eylemlere göre daha organize ve uyumlu bir biçimde bir aradaydılar. Bir başka olumluluk alanlarda artık yalnızca Ekimciler olarak değil, EKİM'in insiyatifiyle harekete geçirdiğimiz, alanlara taşıdığımız işçilerle, yeni güçlerle birlikte oluşumuzdur.

Biz sınıf mücadelesinin her alanında, her eylemliliğinde zaafları ve zayıflıkları görerek, bundan geleceğe dönük dersler ve deneyimler biriktirerek gelişen bir hareketiz. Artık bu alanlardan zaferler elde ederek, her eylemlilikte sermaye iktidarını bozguna uğratarak, sınıfla daha bir birleşmiş olarak çıkmalıyız. 20 Temmuz bizim için de bir başlangıç, zafere doğru ilk adım olsun.

Anadolu Yakasından Ekimciler

Okurlardan / Yoldaşlardan...

Türkiye Komünist Partisi 74 yıl önce (10 Eylül 1920) kuruldu

"Memleketimizin son ümidi Bolşevizmdedir"

Mustafa Suphi'nin TKP Kuruluş Kongresi'ni açış konuşması

Türkiye Komünist örgütünün birinci kongresini açmakla kendimizi bahtiyar addediyoruz.

Arkadaşlar, bir zamanlar bir hayal halinde telakki olunan komünizm, bugün, Rusya'da meydana getirdiği hayat ile, kurduğu yeni hükümet biçimi ile, Kızıl Ordusu ile işçi, köylü halk içerisinde kuvvetlendirdiği örgütlenmesiyle şarkın ve bütün dünyanın mazlum millet ve sınıflanna pek büyük ümit veriyor. Son aylar zarfında, bize görünen iki büyük manzara bu ümitlerin ne kadar esaslı olduğunu gösteriyor. Bu manzaralardan biri, Üçüncü Enternasyonal'in ikinci kongresidir ki orada şark ile garbın muhtelif bölgelerinden gelmiş 37 millete mensup işçi ve köylü vekilleri toplanmıştı. Bu toplantı proletarya hareketlerinin yeryüzünde ne derece kuvvetli olduğunu gösteren aşikar ve maddi bir delildir. Diğer taraftan, toplantısını henüz bitiren Beynelmilel Şark Kongresinde doğunun muhtelif milletleri, Hindliler, Cavalılar, İranlılar, Türkistanlılar, Buharalılar, Dağıstanlılar, Kınmlılar, Türkiyeliler ile Gürcistan ve Ermenistan mazlum milletleri tarafından gönderilen binlerce vekiller bir yerde toplanarak aynı hedefe doğru istek ve iradelerini ilan etmiş olmakla Avrupa cihangirlerine karşı azim ve maksatlannı anlatmış oldular. Üçüncü Enternasyonal'in kongresi son oturumunu kapatırken, Rusya'nın muzaffer Kızıl Ordusu'nu dünya proletaryasının ve şark mazlum milletlerinin hizmet eden ve savunan bir ordu olarak ilan etmiştir.

Bakü'de toplanan Beynelmilel Şark Kongresi de Avrupa ve Amerika'nın zalim ve hunhar emperyalizmine karşı kutsal savaş ilan etti. İşte bu iki misal karşısında bolşevizmin yeryüzündeki toplumsal devrime nasıl esaslı bir dayanak olduğu meydana çıkıyor. Türkiye'deki son vak'aları tetkik etseniz, gelen arkadaşlan dinleseniz, partimize gönderilen mektuplan görseniz, memleketimizin son ümidinin bolşevizmde olduğu kanaatini anlarsınız. Arkadaşlar, büyük Rus devrimi son üç sene zarfında olağanüstü örnekler görmüştü. Hiç kimsenin ümit etmediği halde Rusya proletaryası evvela bir devrim ordusu vücuda getirdi ki cihanı hayran bıraktı. İşte bu devrim şimdi demir ellerini şarka uzatıyor. Şark siyaseti Üçüncü Enternasyonal'in gündeminde birinci maddeyi teşkil ediyor. Bu meselede en ziyade alakadar olanlar şüphesiz bizleriz. Biz Türk komünistleri bu hareketin kıymetini bilmeli, tarihin kaydedeceği bu fırsatı iyi takdir etmeliyiz. Biz de kendi memleketimizde Avrupa emperyalizminin ve harici ve dahili düşmanlann haddini bildirmeliyiz. Bütün bu arzularımızı tasavvur ve temenniden hakikat haline koyacak, bu kongredir. Türkiye komünist kongresi Rusya'dan uzanan bu demir elleri tutabilecek kuvvetler yetiştirecek ve partimiz yalnız Türkiye'de değil, bütün şarkta devrimin bayraktan olacaktır. Onun için, Yaşasın Türkiye Komünist Partisi, Yaşasın bütün partilerini sıcak bünyesinde toplayan Üçüncü Enternasyonal, Yaşasın şarkta ilk devrim ocağını kuran Azarbaycan Sovyet Cumhuriyeti.

(Konuşma kısmen bugünkü Türkçeye göre sadeleştirilmiştir.)